SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya . . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 2 TERS.
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2.298

ANY IX.-NUM. 2.796 — BARCELONA, DILLUNS 4 DE NOVEMBRE DE 1912 — UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

La guerra dels Balkans Y LA ORTOGRAFIA CATALANA

Ont Xenius, seguint la sort del turc, sofreix una desfeta

I

Y un jorn esdevingué que'l Glosador, mal inspirat, intentá endinsarse agosaradament en el camp no gaire ben conreuat de l'ortografia catalana.

Y escrigué aixó que copiem dejús:

«LA DONA MALALTA. — Ja sabeu la dita del borratxó, que tot parava sempre en l'encariment del vi. Imitantlo, sempre que pel món ocorren aconteciments d'importancia, el Glosador se mát a trémer, pensant que aixó repercutirá a casa, en noves desventures y afronts pera la pobreta ortografia.

L'enverinament bélic de la qüestió d'Orient no ha mancat pas de justificar aquestes aprensions. Per lluny que les coses passin, retrunyen aquí. Si el turc reb, a la nostra ortografia li surt un blau. Les ferides del famós «Home malalt» que allí tenen, llatzeren també un poc la nostra Dona malalta... Y aixi ha vingut lo de parlar de «la guerra itali-turca». Y aixi s'ha inventat el refinament d'anomenar «Constantinobla» a Constantinopla — que es, davant la Cultura, com si de la política en diguessim «la bolítica». Sense comptar altres agudes combinacions, qui deuen maquinarse a l'ombra.

. . . . . .

II

El Glosador, a l'escriure les ratlles calendades, ha relliscat, y ha caigut, y s'ha fet mal. Volent provar la seva saviesa, ens ha provat la seva ignorancia y la seva petulancia.

Greu es la caiguda pera un home com ell. L'esdeveniment donará molt que dir en la nostra Barcelona.

Perqué... ara ojats, barcelonins: a tots generalment se us fa saber que en bon catalá s'ha de dir CONSTANTINOBLA o CONSTANTINOBLE, y no pas CONSTANTINOPLA.

III

El Glosador, en escriptura pública, afirma — l'imprudent — que'l mot CONSTANTINOBLA es un «refinament» totjust inventat. Com que qui l'empica es el nostre diari, ens es forsós donarnos per directament aludits.

Doncs, confrare Glosador, tal mot no es una invenció nostra. Com pot esserho si ja s'usava en els segles mitgevals! Heuaquí la cosa que vos ignoráveu, la qual ens plau avui declararvos graciosament.

Y el mot CONSTANTINOBLA o CONSTANTINOBLE, amb una «b» que no amaga la cara ni té perqué amagarla, no l'escriu la gent vulgar de l'Edat mitjana. L'escriuen els nostres grans literats, els nostres gloriosos cronistes. L'escriu, entre altres, el gran Ramon Muntaner, en el «pus bell cathalanesch» d'aquells temps.

IV

La prova?

No la demanará ningú que hagi llegit la Crónica den Muntaner. Mes el Glosador demostra no haverla llegida.

Amablement, nosaltres li oferim les següents ratlles de la rica Crónica:

«E puys com los turcs foren recullits en les galees, qui eren menys darmes, los mariners lexarense correr sobrells, e mataren ne be la meytat, e los altres metenense de sotaj e aixi hagren la major part daquells qui bons eren, e menarelos sen a Genova, els anaven venent per Pola e per Calabria e en Napols e en tot lloc; e d'aquells qui eren romasos en la part de Galipol non escapá negú, que lemperador hi hach molta gent feyta venir de CONSTANTINOBLE, que tots mataren.»

Trista cosa es que'l creador de la classicista y tradicionalista Ben Plantada no hagi llegit la Crónica den Ramon Muntaner.

V

No cal anar, peró, a l'Edat mitjana pera trobar escrit el mot CONSTONTINOBLA o CONSTANTINOBLE. El nostre eminent Rubió y Lluch, en els seus estudis sobre la dominació catalana a l'Orient, no l'escriu pas d'altra manera. Aquí tenim, en un armari de la redacció, l'Anuari de 1907 de l'Institut d'Estudis Catalans — el secretari general del qual es don Eugeni d'Ors. — Y en un treball del senyor Rubió y Lluch titulat «Atenes en temps dels catalans», trobem aquests fragments:

«Felip d'Anjou, príncep de Tarento, ensemps que senyor de la Morea y emperador de CONSTANTINOBLE, morí en 1373.» (pág. 228).

«Dels sobirans llatins, no recordem més que Balduí II, el darrer emperador de CONSTANTINOBLE...» (pág. 250).

Amb aixó se demostra que'l Glosador no llegeix, o bé oblida molt aviat, els treballs dels Anuaris de l'Institut d'Estudis Catalans, a pesar d'ocupar en l'Institut tres cárrecs y de cobrarne'ls tres respectius sous, que bon profit li fassin.

VI

Amb aixó que portem dit y copiat ja n'hi hauría prou pera fervos veure, confrare Glosador, el gros error en que esteu respecte la «b» de Constantinobla.

Peró volem anar més lluny. No tant sols aquesta «b» correspon al catalá clássic, sinó que correspon al geni de la llengua catalana. Una tendencia fonética porta el catalá a dir, en molts casos, «ble» o «blo» en lloc de «ple» o «pla». Además, el nombre de «p p» etimológiques que'l catalá ha canviat en «b b», es infinit. Compareu, si us plau, «populus» llatí amb POBLE catalá y «copula» amb COBLA. Y no'm repliqueu — blasfem! — que dir Constantinobla es, davant la Cultura, com si diguessim «bolítica». No, confrare, no. Aquí ja no's tracta de «Constantinópolis» (que mai se'ns acudirá escriure «Constantinóbolis»), sinó de la seva adaptació a la nostra llengua. D'igual manera, per exemple, que dir «poble» no es com dir, ni davant de la Cultura ni davant de ningú que tingui cara y ulls, «pobular».

VII

«Itali-turca» y «italo-turca» són dugues formes compostes acceptables. Si devegades en mots análegs se cerca la terminació «d», es perqué la terminació «o» no sembla avenirse gaire amb el catalá. No obstant, nosaltres hem acabat per preferir «italo-turca».

Les terminacions en «d» pera fer paraules compostes són freqüentíssimes en les llengües novo-llatines, afxi com les terminacions en «o». Devegades s'usen les unes y les altres en uns mateixos mots.

Dir «itali-turca», adhuc suposant que la forma «italo-turca» sigui preferible, no es cap disbarat. El disbarat estaría en suprimir la vocal terminativa, dient «ital-turca», aixi com molts deien «rus-japonesa». «Russi-japonesa» je fora més enraonat. De tot cor acceptem, emperó, «russo-japonesa».

VIII

Y bé, confrare Glosador, ara, al nostre torn, us acusem.

Us acusem d'haver escrit, ja fa temps, POLONYA.

El pecat es lleu.

IX

Y us acusem també d'haver escrit, fa quatre dies, en la vostra glosa «De la resignació», aquestes dugues paraules:

BRÁS ESQUER.

«Esquer», oh terme horrisson, oh pecat gravissim, mereixedor d'una pena vil!

Esquerre, germá, esquerre.

X

Y us acusem, en fi, d'haver escrit al final del vostre mateix glosari que comentem, «régimen, regiment o regisme».

«Regiment», acceptat tot seguit. Aixi se deia en el catalá clássic, si bé ara resulta un poc violent l'ús d'aquest mot.

«Régimen», acceptat també, amb no massa entusiasme. Es, ja ho sabeu, la mateixa paraula llatina.

«Regisme», dispenseu, no us el podem deixar passar, sense una previa demostració del seu recte ús. El mot «regisme» se troba en el catalá antic; peró totes les vegades que nosaltres l'hem trobat, té la significació de «reialme». Si vos, o qui l'hagi tornat a posar en circulació, l'ha trobat empleat en el sentit de «régim», feunos el favor d'avisar.

Acabem d'escriure «régim». Es la forma preferible y l'única que'l bon Glosador no esmenta. De «régimen» surt naturalment «régim»; com de «resumen», «resum»; com de «volumen», «volum»; com de «crimen», «crim». Comparis amb el francés «régime».

«Régimen» en castellá, «règim» en catalá, posa el Mestre en Pompeu Fabra en la seva excelentíssima gramática recient.

XI

Y encara, confrare, us fem quitt, generosament, del QUI del final dels vostres copiats paragrafs, el qual ha d'esser, indispensablement, un QUE, puig tal relatiu no es pas subjecte en l'oració.

XII

... Y, ara, germá Glosador, davant tant leixugues culpes, reseu la pecadora...

La solidaritat del negoci

EL BANC DEN LERROUX Y L'ALBÓ

Anem a donar uns quants datos respecte aquest Banc, pera ensenyansa dels pobres radicals que encara creuen en el revolucionarisme den Lerroux y pera edificació dels honrats regionalistes que s'han passat la vida combatent y malejnt l'obra d'aquest político anticatalá.

Abans de tot, hem d'advertir als nostres benévols llegidors, que tot lo que diguem respecte aquest Banc es absolutament cert. Tothom pot enterarse de part de lo que direm, acudint a un centre oficial, el Registre Mercantil, ont per manament de la llei (Codi de Comers, art. 30) se'ls hauran de facilitar tota mena de detalls que solicitin. D'aquest Centre y d'altres fonts perfectament verídiques y autorisades hem tret els materials pera la present informació.

El nom oficial d'aquesta entitat es el següent: «Banco español de Obras públicas y Crédito», encara que nosaltres, per esser més gráfic y seguint lo ja establert, en direm «Banc den Lerroux», y afegirem, «de l'Albó». Fou fundat aquest Banc en 10 de juny prop-passat per uns financiers francesos, els senyors Courvoisier y Berthon, en representació de la casa «Courvoisier, Berthon y C.ª», de París, y don Isidor Pedraza de la Pascua. Aquest senyor Pascua es gran amic den Lerroux, de qui venía a esser un representant pera totes aquestes maniobres. L'objecte de la societat mercantil es el crédit y les operacions financieres, per un plas de 90 anys y un capital de 20 milions, dividit en 20,000 accions, de les quals ne foren suscrites immediatament la meitat, sigui en metálic, sigui en cédules lliberades.

No's poi dir quantes d'aquestes accions lliberades foren adjudicades a cada una de les parts contractants (el grupu espanyol y el grupu francés); peró se sab que'l mateix día de la fundació del Banc rebé en Lerroux un xec de pessetes 1.250,000 contra la susdita casa «Courvoisier, Berthon y C.ª».

Immediatament quedá nomenat el següent Consell d'Administració:

President, Marqués de Marianao; vispresident, Alexandre Lerroux y García; consellers, Mrs Courvoisier, Berthon, Chavance, Michel, Grilly y Cercuville, y els senyors Guillem Boladeras y Pedraza de la Pascua.

En honor a la veritat hem de dir que'l marqués de Marianao no havía donat el seu consentiment, al menys d'una manera absoluta. Perqué més tard, no agradantli del tot els negocis y la manera de portarlos, més ben dit, no tenint prou confiansa en la feina que en tot aixó hi feien els elements espanyols Lerroux y C.ª, declará d'una manera terminant que no acceptava cap intervenció en aquest negoci. Prou en Lerroux feu esforsos desesperats pera fer desistir al marqués de la seva resolució; prou li feu oferir una quantitat en cédules lliberades bastant superior a l'import del xec adjudicat an en Lerroux; peró tot fou inútil. El marqués de Marianao, que no es home d'aquells que fácilment torni d'una resolució presa, no volgué saber ja res més de lo del Banc.

A l'endemá de la constitució, se nomená gerent de l'entitat a M. Paul Chavance, secretari a don Joan J. Rocha (que també es secretari den Lerroux), y s'autorisá al gerent pera fer una sucursal a Puigcerdá.

Aquí'l bon llegidor dirá sens dubte: Y bé, qué hi fa l'Albó en tot aixó? Ara hi anem.

El senyor Lerroux quedá autorisat pera unir al Consell del Banc alguns noms, aquells que fossin necessaris pera donar un prestigi o un llugam amb certs elements polítics, al Banc constituit. Aixi, el 13 del mateix mes de juny fou nomenat conseller, a proposta de l'ex-revolucionari, el beatífic senyor don Francisco de P. Albó y Martí, significat regionalista, individu de la Directiva de la Lliga, membre actiu del catolicisme barceloní y fins abans d'aquest estiu, gran capitost de l'antilerrouxisme.

El senyor Lerroux feu moltes altres gestions pera conquistarse l'apoi o la benevolencia d'altres elements polítics y no polítics. Foren molts els banquers solicitats y els polítics a qui's volía afavorir amb algunes cédules lliberades. Sembla que en sa majoría, aquestes gestions no han donat resultat. Tothom ha sentit per aixó una repugnancia que no ha pogut arribar a fer-se sentir pels regionalistes, conservadors y católics senyors Albó y Boladeres.

Pera acabar, podem dir que encara que'l Banc ja funciona en certa petita escala, ni han dificultats. No se sab qui posar a la presidencia. Se vol un nom que porti darrera soroll de milions y aquests no abunden. Además, la campanya que s'ha fet a l'entorn d'aquest Banc, disgusta extraordinariament als senyors francesos.

Aquest disgust s'exteriorisá no fa gaire, amb un pobre inexpert que aná al gerent a que'l coloqués. El pidolaire, ingenuament, deixá anar «Banco de Lerroux», a lo qual M. Chavance respongué un xic enfutismat:

—«Mais non, mais non, monsieur. C'est pas le Bancó de Lerroux; c'est «el Bancó español de obrás publicás y crediró».

A l'inexpert demandant li costá quart y ajuda esvair el mal efecte de les seves paraules. Y solament després d'uns exercicis d'eloqüencia francesa, pogué ferse escoltar amb certa benevolencia pel gerent susdit.

Y aixó es, pera avui, tot lo que podem dir del Banc den Lerroux y de l'Albó.

DE POLÍTICA

NOTES Y COMENTARIS

En Salvatella y l'U. F. N. R.

Reproduim gustosament la següent nota publicada en el nostre estimat confrare «El Ampurdanés», de Figueres:

«Aun después de haberse desmentido y rectificado en varias formas, hay quien se empeña en suponer que el señor Salvatella se ha separado de la U. F. N. R.

No hay tal cosa. No el programa, sino la organización del partido es lo que a su juicio debe modificarse. Y ésto quizá lo pensemos todos. Lo cual, lejos de significar deseos de separación, es la mejor prueba de querer seguir firmes en él, con ganas de mejorarlo prestándole mayor fuerza.

Basta, pues, de tergiversaciones interesadas.»

Té la paraula «La Publicidad», que en tot veu divergencies y separacions.

De la carlinada

Malgrat els esforsos desesperats dels carlins pera amagar la veritat, es evident que regna una profonda maror entre'ls partidaris del D. de la P. y del R.

Els carlins se barallen a Barcelona y se barallen a Madrid, y les dissidencies se fan públiques malgrat tot.

Es inútil que «El Correo Catalán» califiqui d'«insidiosas» y «calumniosas» les nostres asseveracions, com les de tota la prempsa liberal, perqué no's poden tancar els ulls davant la veritat.

Més de la carlinada.- Don Jaume Tenorio y la cuinera

Ara que tant se parla de don Jaume, per haver motivat la seva conducta tan profond disgust entre'ls seus súbdits, no estará fora de lloc reproduir el següent despaig que ha comunicat a «Le Journal» el seu corresponsal a la capital de Baviera, y que ha publicat «El Imparcial», de Madrid:

«Munich, 28 de Octubre.—Ante el tribunal civil se ha verificado hoy la vista de una demanda de una antigua cocinera contra el príncipe Don Jaime de Borbón, sobre el reconocimiento de un hijo natural. El asunto ha sido juzgado a puerta cerrada. El príncipe ha estado conforme en que había tenido relaciones íntimas con la demandante; pero afirma que ésta había otorgado al mismo tiempo sus favores a un criado y a un coronel ruso. Por lo demás, pone en caso muy dubitativo la paternidad y declara que el susodicho criado está dispuesto a asumir por entero la responsabilidad. El coronel ruso, escuchado como testigo, ha declarado que para nada tenía que intervenir en el asunto. La demandante ha sido rechazada en su petición.»

D'aquest afer n'havien ja parlat altres periódics, peró d'una manera molt vaga. Aquest despaig ve a donar nous y interessants detalls sobre aquest escandalós afer en el qual tan directa intervenció ha tingut l'«Augusto Caudillo.»

El caciquisme vendrellenc

El Vendrell continúa sense govern municipal, entregat a les mans d'un home estúpid que serveix de juguet a la patuleia caciquista d'aquella población.

L'actual situació d'aquella simpática y republicana vila es intolerable y d'ella'n son responsables desde en Canalejas, que fe d'un Govern anomenat cínicament liberal y democrátic, fins an el governador de la provincia de Tarragona senyor Schwartz, que fa el sort als clams de l'opinió honrada del Vendrell y apoia y ajuda, en indigna y repugnant complicitat, a la colla caciquista y a l'arcalde.

***

El secretari sospés de l'Ajuntament d'aquella vila que, com saben nostres lectors, estava empresonat, va esser posat en llibertat dijous al matí. Ho celebrém cordialment.

Durant els pocs dies que nostre amic ha passat a la presó va veures constantment visitat per gran nombre de persones de totes les classes socials del Vendrell, entre les quals no hi han mancat significades personalitats militants a les dretes, alguna amb cárreg representatiu en elles, qui a més de significarli la consideració personal, li exposaren el convenciment que tenien de la seva ignoscencia.

Pot estar satisfet el digníssim secretari de les atencions y consideracions que ha rebut d'amics y adversaris polítics amb motiu de la seva detenció.

Les queixes dels ferroviaris.- L'incompliment d'unes promeses

En l'assamblea dels ferroviaris d'abans de ahir nit se posá novament de manifest la burla que s'ha fet als ferroviaris. Sembla que's jugui amb els obrers carrilaires; peró aquests jocs podrien acabar malament.

Calía veure l'esperit de la gentada que s'apretava en les sales de l'Unió Ferroviaria, del carrer de Moncada. L'indignació era gairebé unánim abans de comensarse l'assamblea: no cal dir, doncs, lo que sería després dels parlaments enérgics y plens de veritat que en l'assamblea se pronunciaren.

De lo dit an aquesta se'n desprén novament lo que tantes vegades s'ha dit ja: els ferroviaris han sigut enganyats y junt emb els ferroviaris han sigut enganyades respectables personalitats de Barcelona.

Quan la solució de la vaga tots ens alegrarem de que'l conflicte s'hagués solucionat. Créiem una garantia l'intervenció d'alguns elements en aquesta qüestió, y veiem que aquesta intervenció no haurá servit de gran cosa, malhauradament. Es dir, haurá servit pera anular l'acció de certs elements pera futurs conflictes, puig els ferroviaris y tots els obrers al veure que no poden confiar amb les paraules d'honor, amb que se'ls promet la solució dels seus conflictes, no acceptarán tan fácilment aquesta intervenció.

Es molt de lamentar tot això que diem. Nosaltres som els primers de lamentarho, reconeixent que es indispensable dir les coses pel seu nom. Els intermediaris de la nostra ciutat en la vaga ferroviaria, han sigut, com

Acció del partit

El cicle de conferencies que pera aquest hivern ha organitzat el C. N. R. del carrer de Pelai, l'inaugurará'l dissabte vinent el nostre estimadíssim amic Francesc Layret.

Disertará sobre'l tema «L'obra política y social del govern anglés.»

els obrers, enganyats pel Govern, y ens plauria véurels adoptar una altra actitut més enérgica, puig si realment se'ls feren les promeses que aleshores se publicaren, no els escau prou la passivitat d'ara, davant l'incompliment d'aquelles promeses. No eren ells garants de que aquestes se complirien? Doncs, ara, amb l'actitut del Govern y de les Companyies, aquests intermediaris a qui tant s'alabá, queden en els pitjors dels llocs.

Abans d'ahir se digueren coses com mai s'havien dit en les assamblees ferroviaries; se pronunciaren paraules gravissimes que eren el reflexe del general pénsar dels réunits. Se portá de vaga y de dur aquesta amb totes les conseqüencies. Els agravis anteriors callaven y totes les veus aconsellaren l'unió y la germandat, davant l'incompliment de lo que's prometé als vaguistes, y dels atropells de que diuen esser víctimes els més significats en aquell moviment, alguns dels quals han arribat al nostre coneixement.

De qui será culpa, si novament una vaga esclata? Certament no podem justificarho, peró no será dels carrilaires. Al tornar ells al treball hi hagué uns compromisos amb paraules d'honor y de cavaller. Si aquests compromisos han restat y resten incompleris y els uns mediadors s'excusen amb els altres y ningú té el valor de parlar alt y clar, forsosament el disgust y l'indignació ha d'haverse produit.

No voldriem que les nostres paraules se prenguessin com una excitació als carrilaires, que no ho son de cap manera. Nosaltres lamentarem si'l conflicte ve novament; nosaltres creiem que's deu evitar de totes maneres. Peró per això no devem sacrificar als obrers, ni deixar de censurar la conducta dels qui sabieren acabar la protesta, mercés a unes promeses, que després no's compleixen, ni se'n parla.

Varies

Se diu que prompte aparetxerá a Barcelona un setmanari redactat per elements portanyents a distintes fraccions republicanes.

—Próximament s'inaugurará en el «Centre Federalista» de Vilanova y Geltrú, una serie de conferencies organitzades pel Comité Federal d'aquella población.

Hi ha anunciades les següents: «Cultura popular», pel senyor Simó Bofarull; «De Federalismes, pel senyor Layret; «Coneixements jurídics d'utilitat popular», pel senyor Pintita; y «Medecina social», pel doctor Queraltó.

—El senyor Josep Zulueta, donará dissabte, una conferencia pública a la «Juventud Republicana Reformista», desenrotllant el tema: «Los límites de la acción del Estado y la Autonomía.»

—*Han tornat de Madrid els senyors Rodés y Milá y Camps, y hi ha marxat el nostre benvolgut amic, l'ilustre advocat de la Companyía de Tramvies, senyor Cambó.*

Comissió Organitzadora del Cens d'U. F. N. R.

Aquesta nit, a les deu, se reunirá en el C. N. R. del carrer de Pelai la Comissió organitzadora del Cens pera tractar importants assumptes relacionats amb la propera elecció de Junta municipal.

A fi de comunicarlos les instruccions precises, se prega als senyors presidents de les entitats adictes a l'U. F. N. R. que se serveixin assistirhi, y al mateix temps fer entrega de les llistes del Cens que obrén en son poder. — La Comissió.

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
ULTIMS DIES
de la
EXPOSICIO Y VENDA
DE LES
NOVETATS D'HIVERN
Ocasions excepcionals en vestits y abrics pera senyora y nena, Pelletería, Cotilles, Bates, Bruses, Faldilles, Refajos, Genres de punt, Guants, Paraigues, Bufandes, Llanes, Velluts, Tuls. Trajos y abrics pera senyor y nen. Calsat, Corbates, Sombreros, Pellisses, Ermilles, etz., etz.
Preus considerablement reduits durant els dies d'exposició
Acaba el 9 de Novembre
SECCIO DE TEXITS COLOR (PLANTA BAIXA)
TEIXIT classe fort, extens surtit en dibuixos, el metre á Ptes. 0'35

L'agitació escolar

Era de preveure l'acord que abans d'ahir adoptaren els representants dels estudiants. Fins an els més prudents, els més partidaris de l'orde y de la disciplina universitaria, el final del plet que sostenen els enginyers industrials, no'ls ha causat sorpresa. Y adduc podriem afegir que les autoritats académiques també preveien aquest acord lamentable. Y diem lamentable perqué ho es en sí mateix tot lo que significiqui una alteració o una deserció al respecte y disciplina essencialment moral amb els superiors universitaris que conduéixen la cátedra.

Peró fa vegades lo lamentable s'imposa. Aquest cop, repetim, ningú s'en extranya. Perqué fins deixant apart la justicia de lo que demanen els enginyers industrials, es innegable que amb tant de temps de bregar apurant tota mena de recursos, al menys merexien una solució fos la que fos. Y si els companys dels enginyers, conformes com están amb lo que demanen, els han vist bregar seguidament exposant tota la seva carrera académica, ara els apoien per entendre que al menys se mereixen una solució, a qui deu extranyar això?

Son estudiants els qui demanen unes coses justes, son joves a qui s'els despossehix de l'eficacia dels estudis, a qui s'els lleva tantes atribucions en la carrera que cursen que més els hi valdría abandonarla, abandonant al ensemps estudis fets y diners empleats. Y encara no es això: es que ni solució's dona an el seu plet. El ministre no resolt res: seriament gosa dir en ple Congrés pera treure importancia an aquesta carrera moderna, que en Romanones la va fundar fa deu anys,—quan desde'l 45 que s'expedeixen títuls a Barcelona.

Davant d'això, els demés joves, també estudiants, que té d'extrany que'ls apoin? Qué té d'extrany que la lluita s'encamini cap al desorde y l'indisciplina?

Més valdría no haver d'arribar an aquest final. Peró un comença a pensar si es l'únic camí pera conseguir les pretencions justes. Y allavors ve la realitat punyenta y amenassadora.

Durant l'hivern passat els estudiants de Dret varen promoure una correctíssima y enérgica campanya pera obtenir la derogació d'un reial decret que atacava sensiblement a la funció notarial y al Dret catalá. An aquesta campanya s'hi adheriren corporacions y entitats de tot Catalunya, y tots els partits polítics; inclós el lerrouxista va protestar de la disposició centralista. De les demés regions també ne sorgiren protestes: únicament en mitg d'un clamoreig tan gran dos notaris de Madrid sortiren en defensa del reial decret.

Es més: a l'exposar els diputats catalans, molt cortésment, molt respectuosament, la petició de Catalunya y la campanya dels estudiants, en el Parlament en Canalejas se mostrá conforme en absolut amb la petició, prometé una llei en consonancia amb les nostres aspiracions.

Malgrat això ni com a compás d'spera s'ha derogat la disposició que segons el mateix Canalejas constitueix una equivocació. Sembla que's busqui'l moment d'aplicarla d'esquitllentes.

Cóm s'han d'obtenir les coses? En el cas actual dels enginyers se demana una solució y aquesta malgrat la petició ordenada no ve. El ministre's permet perllongar la seva resolució posant en les seves paraules un motiu d'indignació pels escolars. Y aquests que no poden promoure una vaga económica ni un tancament de caixes, se llensen a l'indisciplina.

Tornemho a dir, car posém una gran serenitat en les nostres paraules, la decisió dels estudiants es lamentable y es dolorós haverla presa portant en les llurs peticions un fondo de justicia. El Govern podía evitarla aixi com segurament la preveía.

Ara ja tenim enfront un cas de desorde moral y pera remeiarlo més que les represions y els apanatosos consells de disciplina, cal anar a la causa del conflicte pera rectificarla o en últim extrem dictant una resolució solemne. En aquest darrer cas es segur que se solucionaria'l conflicte escolar, encara que'l Govern malmenés una carrera utilíssima y necessaria en els temps moderns, en lo qual trobaria la deguda oposició.

Peró ara, la situació del Govern desde fa un any es intolerable. Ni una cosa ni l'altra. Prefereix que creixi l'indignació y s'arribi al cas actual que tanca un gran fondo d'observació y un gran anhel de justicia.

Els pares dels alumnes

Abir a les 10 del matí, se reuniren a l'Ateneu Barcelonés, els pares dels estudiants

de l'Escola d'Enginyers Industrials, pera veure lo que calía fer davant l'aspecte actual del conflicte, y la conducta que creien més oportuna donats els darrers acords presos pels escolars. Al final s'ens va facilitar la següent nota que conté les conclusions aprovades:

«Reunits els pares de familia dels aspirants a enginyers industrials, han acordat:

Primer. Autoritzar la no entrada a classe an els seus fills, mentres el ministre de Foment no hagi complert la seva promesa de resoldre les peticions dels enginyers industrials, apoiades per autoritzades entitats de tota classe y mentres comptin amb la solidaria cooperació dels escolars de les altres Facultats que han acordat la vaga general.

Segón: Celebrar un gran miting en aquesta ciutat amb el concurs dels enginyers industrials, aspirants a dita carrera, diputats y senadors de tots els matissos polítics de Catalunya, junt amb els elements económics que vulguin ajudarlos, pera protestar de l'actitut del ministre de Foment en el estat assumpte, defiant la fixació del lloc, dia y hora a la comissió formada a l'efecte.

Tercer. Solicitar del Rector de l'Universitat de Barcelona que siguin sobreseits els consells de disciplina, iniciats en contra d'alguns estudiants amb motiu de la vaga actual, y cas de continuar, que's substanciñ cada expedient a l'Escola que correspongui.»

La reunió dels alumnes

A les 12 del matí d'ahir, celebraren una nova reunió els representants de les Facultats y Escoles Especials pera ultimar els detalls d'organització de la vaga y canviar impressions sobre les darreres noticies que circulaven relacionades amb el Consell de disciplina que funciona desde'l dissabte.

Entre'ls assistents hi hagué'l mateix entusiasme y la mateixa unanimitat de parers que en anteriors reunions. Al coneixer el resultat de la reunió que poc abans havien celebrat els pares d'alumnes d'enginyers industrials, y que donem compte més amunt, se feren entre'ls reunits els més falaguers auguris sobre'l resultat que pugui tenir aquesta qüestió. La nota dominant de la reunió fou que tothom reconeixía que era imprescindible anar a la vaga general escolar, estant decidits a sostenir aquest acord fins que vingués una solució satisfactoria.

Finalment, s'acordá que'l miting tingui lloc avui, dilluns, a les 10 del matí, en el Velo-Pista, carrer de Balmes, xanfrá Mallorca, convenint en que pera major orde de l'acte, fagin ús de la paraula únicament un individu de la comissió d'alumnes d'enginyers industrials y un representant de cada Facultat y Escola Especial.

El Consell de Disciplina

Ahir continuá funcionant el Consell Universitari essent citats els mateixos alumnes que'l dia anterior no pogueren declarar. Aquests son els senyors Pelai López, de l'Escola d'Arquitectura; Enric Monrós y Petal Vidal, de l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona, y el senyor Brugueta, de la de Madrid.

Segons rumors, sembla que'l Claustre Universitari preté esser rigurós en el fallo. Aquestes noticies, segons propia declaració, no influiran en la marxa dels acords presos pels escolars, puig están decidits a no defallir malgrat les amenasses del Consell disciplinari. Per impressions tretes d'entre'ls escolars, sembla que hi ha un fort disgust entre ells per les parcialitats y marcades injusticies que dit Consell realitza en la tramitació dels expedients; aixó tal vegada serveixi pera enverinar més la qüestió, ja que ahxí se desprén del mal efecte que entre els estudiants ha produit.

—S'ens ha dit que'l senyor Doménech y Muntaner, ha presentat la renuncia del cárreg que com a professor de l'Escola d'Arquitectura, tenía dintre del Consell Universitari, per entendre que era obrar contra'l Reglament de l'Escola cridar a citar alumnes de la mateixa davant d'un tribunal en el que hi han catedrátics d'altres Facultats y Escoles, ja que segons s'exposa en dit Reglament, únicament poden jutjar als estudiants de l'Escola d'Arquitectura els professors de la mateixa.

LA GUERRA DELS BALKANS

Nous detalls de la desfeta turca.-Els exércits aliats segueixen avensant.- Desesperada situació d'Andrinópolis y Scutari.-Perillosa activitat internacional.-Les grans potencies envien esquadres a Orient

La reconquesta

L'hora es greu pera l'Europa. Es més greu que mai. Els pobles balkánics diuen y repeteixen, ben alt y ben fort, que no evaquaran els territoris que han reconquerit, el terrer de la patria que han recuperat. Y sembla que les grans potencies, o al menys algunes d'elles, tot avenintse a l'engrandiment territorial dels Estats dels Balkans, pretenen minvar molt aquest engrandiment. D'aquí pot vindre un nou y gravissim conflicte.

Pera que's vegi quin es, en aquest punt, l'estat d'esperit dels pobles balkánics, a continuació traduim un fragment d'una correspondencia que M. Jean Pélissier publica en «La Depêche» d'ahir, y en la qual hi ha unes trascendentals declaracions de l'exministre serbi Drachkowic. Heusaquí com parla aquest eminent politic:

—«Teniu l'intenció d'abandonar els pايسos conquerits pels vostres exércits?»

—«Ningú pensa tal cosa! Alló que les nostres armes hauran reconquerit — el meu interlocutor diu reconquerit y no conquerit — restará nostre. No fem més que tornarnos a apoderar dels nostres bens, que'ls turcs ens havien robat! Que s'en vagin a conreuar els llurs territoris d'Assia; peró que'ns deixin els nostres. Dels sis milions y mig d'habitants que poblen la Turquía europea, una cinquena part apenes són de rassa turca y encara aquests habiten casi exclusivament en les grans ciutats, Salónica y Constantinobla.

»Els camps estan poblats de pagesos cristians que reben amb un entusiasme indescriptible'ls nostres exércits que van a deslliurarlos.

»Si l'Europa no vol acceptar el fet consumat, si parla encara del manteniment del «statu quo», álleshores esdevindrá una catástrofe inoida, que jo no goso tant sols a preveure. Nosaltres tenim encara en reserva un exércit de 300,000 homes que combatrá contra qualsevulga que vulgui violentarnos. Tothom lluitará. Jo, per exemple, soc un home seré y sempre he combatut el «chauvinisme»; peró si jo veia que algú's vol oposar a la nostra resurrecció nacional, me n'aniría a fer foc contra ell amb tots els meus compatriotes. Ens batirem, si es precís, contra tothom. Les mateixes dones se batiran. Aquest mitgdía, la meva cuinera, sentintme parlar amb la meva muller, tot dinant, d'una intervenció possible de les potencies, ha exclamat: «Lo que es nostre, es nostre, y si les potencies venen a péndrensho, deixaré el meu fillet y el meu davantal y demostraré de qué es capás una fiona serbia pera defensar el seu patrimoni.»

(PER TELEGRAF)

La victoria dels búlgars

París, 2.—L'Agencia Havas acaba de retre'l següent telegrama del seu enviat especial a la capital otomana:

«Constantinobla, 2, a les 9 de la nit.—La victoria ha sigut alcanssada pels búlgars en la batalla de Lulé-Burgas.»

Les noticies oficials turques

París. — Els informes oficials segueixen assegurant que'ls búlgars han sigut batuts y retrajats de Bunarhissar.

L'avens dels serbis

París, — Uskub.—Segons noticies oficials, els serbis se varen apoderar abans d'ahir de Tetovo.

Avui ocuparán probablement Gostivar y Prilop.

L'exércit serbi no troba cap resistencia.

A Prilop s'ajuntarán immediatament els serbis y els grecs.

Rumanía y Bulgaria

Sofía. — Se diu aquí que en certs circols vienesos se tracta d'atraure a Rumanía contra Bulgaria a fi de provocar entre elles una enemistat, de la qual s'aprofitaría Austria-Hungría.

«Tenim, ha declarat el periódic «Bulgaria», plena confiansa en el govern rumá. No podém admetre que Rumanía se deixés enganyar. La modificació del «statu quo» equival a la desaparició d'un régim tiránic, que es un obstacle pera'l desenrotllament pacífic dels pobles balkánics.

»Els rumans serán ben vinguts en l'alianza balkánica, aont el seu lloc está ben senyalat, y no poden estar gelosos de l'éxit ni del engrandiment dels seus futurs aliats. Tots els esforsos de Viena toparán com amb una roca de granet.»

Noves d'Atenes

Atenas.—La población de Niausta, situada al Nordoest de Verria, tenint noticia de la marxa de l'exércit grec cap a Salónica va treure a les autoritats turques y avisá al príncep heretu de Grecia que la vila és grega y que proveirá a l'exércit amb 25.000 raccions diaries de pá. Niausta compta amb 10,000 habitans.

—El general Sapandjakis telegrafía que han ocorrengut combats entre'ls destacaments grecs y turcs en el districte d'Anoghi. Els grecs s'apoderaren de varies posicions.

—L'almirall Condurioils ha donat el següent informe:

«El día 30 a la nit vaig ordenar als bruirassats «Hydra» y «Spetzia» y als contratorpillers «Thiella» y «Longhi», que ocupessin l'illa de Thasos. Dits vaixells, escoltant al vaixell «Pelops», que portava a bordo una companyía d'infantería, arrivaren al día següent, a les vuit, y ocuparen l'illa sense resistencia, fent presoners als funcionaris turcs.

Al mateix temps el canoner «Kanaris» y el torpiller número 14 procediren a l'ocupació de l'illa de Stratio. El mateix día el creuer «Georgio Averoff», vaixell almirall, acompanyat de l'acuirassat «Psara» y el contratorpiller «Naufkratousa», arribaren a Imbros, aont desembarcaren marinería, que ocupá l'illa. El día d'ahir la flota arribá davant de Samotracia, que fou igualment ocupada sense resistencia.

La flota grega travessa enfront a l'embocadura dels Dardanels, aont espera a la flota turca.»

—En la batalla de Nalbakeni els grecs prengueren set canons y mataren a doscents genets turcs y un miler d'infants.

La quinta divisió grega, marxant cap a la vila de Nalbakeni, sobre'l camí de Monastir, arribá a les cinc de la tarde davant la posició de Kiavrania, a mitja hora de Nalbakeni, aont se trovaben les forces turques, y detingué durant la nit vuit grupus albanesos y turcs que s'acostaren al campament grec, peró després d'un curt combat, els albanesos fugiren, abandonant 120 morts y ferits.

Els grecs atacaren després als turcs, als quals desallotjaren de la fortalesa, després de dues hores de combat.

Noves de Montenegro

Cetinia.—Durant tot el día d'ahir y avans-d'ahir ha continuat el bombardeig de Scutari y Tarabosch. Varies granades han caigut a la ciutat, produint indescriptible pánic. Nombrósa gentada s'ha refugiat en els voltants de la Catedral.

La población voldria capitular, puig jutja impossible soportar per més temps el sitj; peró'l comandant en quefe de la guarnició s'obstina en oposar resistencia desesperada. Un centenar de ferits montnegrins han arribat a Cetinia, havent sigut commovedor el trovarse amb ses families.

—La brigada Vukotixt, de l'exércit del Nord y la que mana'l general quefe Martinovitch, se trobá amb nombrosas forces turques aprop de Visokaentre, Ipek y Diakovitza, entaulantse un gran combat, en el qual els turcs tingueren 60 morts y 80 ferits.

Els montenegrins tingueren 15 ferits, dels quals dos han mort en l'hospital de Pleva.

—El príncep Mirko ha dirigit a l'exércit de Zetabielopautich la proclama següent: «El rei Nicolau, el meu pare, com a prova del gran amor que os professa, m'ha enviat a pendre'l mando de vostra brigada, convensut com está de la vostra obediencia y del vostre heroisme. En l'instant de la meva partida m'ha dit: «Conservem els meus soldats de Bielopautich, flor del meu exércit; que no tassin sense necessitat el sacrifici de sa vida; peró si les necessitats de la patria ho exigeixen, mor amb ells.»

»El meu pare no'ns encarrega que rivalitzem amb valor amb les altres brigades, sinó que'ns mantinguém extrictament baix les ordes del comandant de la divisió Zeta y pel meu germá el príncep heretu. Deu bénéirá així les nostres armes y els nostres esforsos.

»Ja'n trovém aquí davant un panorama de ciutats y palaus del poderós Mahmud-bajá de Buchtalia, qual grandesa s'enfonza davant del valor dels vostres antepassats y davant les plegaries de Sant Pere de Célinia, que li digué: «Vésten vísir; déixem aquest pobres monts y't tornaré'l teu cavall. Aixeguémnos, germans, amb la benedicció de nostre Sant y anemsen contra la ciutat del visir Mahmud; peró no empunyant la baioneta ensagnantada y baix la tempestat dels canons enemics, com se feu al peu del Dietchitch, sont la joventut nostra demostrá el seu valor y l'heroisme de nostres soldats. Esperém amb paciencia y tranquilitat l'éxit dels nostres esforsos.»

Desde Belgrado

Belgrado.—Se reben encara detalls de la batalla de Kumanovo, qual envío se retrassá per dificultats de transmissió. La batalla se lliurá en una planuria propera a la ciutat, la qual sofrí molt poc dels foes de l'artilleria, a pesar de lo qual els seus habitants turcs l'han abandonat per complert, de modo que no's veuen en ella sinó soldats servis que cuiden de remetre a Servia les péssés d'artilleria abandonades pels turcs junt amb nombroses caixes plenes encara de projectils.

La mesquida es la que més sofrí de les canonades servies y en ella se ferén forts un grupu de soldats turcs, pera qual rendició se necessitá posar a la mesquida un siti en tota regla.

A Uskub

Belgrado. — En Uskub regna completa tranquilitat.

Els soldats turcs desertors entren d'incognit a la ciutat y senzillament vestits de paisá.

En les cases despleguen les banderés de ses respectives nacions.

El príncep heretu y el seu Estat Major continúen a Uskub, peró una gran part del seu exércit permanexix destacat en Tetovo, havent definitivament ocupat Koeprulu.

La ciutat está guardada pels reservistes de tercera classe.

Més de Grecia

Un oficial del primer regiment d'infantería ha declarat que en Sarandapouro els grecs combatiren segons els métodes que'ls ensenyá la missió militar francesa.

—Telegrafien de Koziani que 550 turcs presoners en la población de Inevi, han arribat allí. Quant els grecs arribaren davant de Inevi, un vell enarbolá una bandera blanca, peró desconfiant els grecs, enviaren emissaris y els paisans turcs dispararen contra ells.

Aleshores una companyía grega rodejá al poble y li posá foc, obligant als turcs a sen-Entre els presoners, un centenar quedarén al carrer, baix la vigilancia dels soldats.

—L'emperador d'Alemanya ha enviat a la primpcesa Sofía una carta felicitant a l'exércit grec pel seu valor. Aquesta carta ha sigut comunicada al rei y a son fill.

—A propósit de la guerra actual, el periódic «Neazmera» diu:

«Assistim a una nova guerra franco-alemanya, que proclama la victoria dels francesos: els plans son alemanys, la táctica es alemanya, l'organització, l'artilleria, tot es alemany a Turquía; per contra, tot es francés en els sistemes escollits pels estats balkánics.»

Informació turca

París.—El corresponsal de «La Liberté» a Mustafá-Patxá, diu que Andrinópolis no té queviures més que pera tres dies.

—L'embaixada otomana a París anuncia les notes següents: «El telegrama rebut avui del generalissim Nazim-bajá anuncia que l'enemic ha sofert pérdues considerables a la batalla d'ahir als voltants de Bunar Hisar, y abandoná gran quantitat de municions de artilleria y fusells. Continúen els combats.»

Una informació de l'Estat Major turc, dirigida al ministeri de l'Interior, diu que l'exércit búlgar, en la seva ofensiva pel costat de Kirdjali y els seus voltants, feu una matansa de gent pacífica y destruí, incendiá y saquejá totes les cases y les collites.»

Torpillers gregs

Brest.—Els torpillers grecs «Neagenea» y «Keravnos», recentment construits, procedents de Douvres y Cherburgo, han fet escala a Brest, aont han obtingut permís pera avituallarse. El «Mazut», que xocá amb el «Keravnos», en quant s'hagin avituallat, partirán pera Gracia.

Creu Roja anglesa

Marsella.—Una missió de 40 infermers y metges de la Creu Roja ha arribat avui de Londres amb destí a Constantinobla.

La retirada turca

París.—Els informes que's reben sobre les operacions militars a Tracia, donen a compendre la retirada general dels turcs sobre Tchataldja, última línia de defensa en el camí de Constantinopla.

Scutari sitiat y Salónica amenassada

París.-L'assedi de Scutari pels montenegrins es complet.

—Els grecs van realitzant l'ocupació de les illes Esporádicas orientals, en tant que l'exércit del príncep heretu de Grecia ha arrivat a la vista de Salónica.

Desde Constantinobla

Constantinopla. — Han arribat 40 vagons amb ferits y malalts, S'ha reanusat el servei a la línia de Haidar-bajá.

—El vaixell austriac «Abbazia» ha arribat y informa que fou detingut per un vaixell de de guerra grec que'l registrá y s'emportá presoners a tres alarbs.

—El príncep Aziz, comandant de cavalleria de Kirkilisa y 19 oficials serán jutjats per un Consell de guerra an aquesta capital.

—Un periódic otomá diu que ahir foren vistos aprop de Kos set vaixells anglesos. Suposa l'aludit periódic que Anglaterra ha prohibit a Grecia els seus atacs contra Esmirna.

Els grecs contra Salónica

Salónica. — La guarnició espera d'un moment, a altre l'atac, puig sab que les columnes enemigues s'apropen. Els turcs están resolts a resistir y encara que l'armament de les seves bateries hagi canviat poc desde fa anys, creuen que no será molt fácil acostarse a la ciutat.

S'espera que'l primer combat s'efectuará aprop del riu, baix la fortalesa oriental.

Els grecs han seguit cap a Vistsitza, ocupant successivament els pobles.

En quant l'exércit grec s'acostí a Salónica, els vaixells de la seva esquadra tancarán el golf, sospenentse así totes les comunicacions amb aquesta ciutat.

Contrabandol de guerra

Trieste.—La «Gazeta de Trieste» ha retut d'Atenes la noticia de que'l govern grec va impedir la sortida d'un vaixell amb bandera austriaca, que portava un cargament de petroli pera Constantinobla. El govern grec, per intervenció del ministre d'Austria-d'Hungría, deixá sortir el vaixell, peró manifestá que d'ara per sempre consideraría el petroli com a contrabéndol de guerra.

Dr. Serrallach *Vías urinarias*
12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40
Consulta econòmica, de 7 a 9. Jovellanos, n.º 9.

Conferencia Farina

Ahir al matí en el Teatre Principal, tingué lloc l'anunciada conferencia, de l'ilustre literat italiá don Salvador Farina, versant sobre l'interessant tema «Miseries socials.»

La sala d'espectacles no estava pas ocupada per molta concorrencia, si bé aquesta era forsa distingida, vegentshi entre ella a moltes dames.

Eren les onze quan comensá l'acte, obrintlo'l president de l'Ateneu Enciclopédic Popular, entitat organitzadora del mateix, don Josep María de Sucre, qui amb breus paraules, feu la presentació del conferencisnt, dient que no's tractava pas d'un filosop y d'un polític, en el sentit extricte de la paraula, sinó d'un literat eminent que ve a Barcelona a exposar el seu pensament sobre qüestions que afecten a la conciencia social. Potser es aquest el motiu pel qual no hi ha reunida per escoltar sa paraula una forta multitut, si bé la distinció de la concorrencia present supleix la manca d'aquella.

Seguidament el conferenciant llegí un bellissim treball, escrit amb una pulcritut y elegancia extraordinaries.

Comensá dolguentse de que siguin tantes les miseries socials, lo qual fa que tothom de cor, se vegi obligat a preocuparsen.

Amb paraula insinuant y familiar s'ocupá de l'influencia perniciosa de certs periódics en les families que les porta a interessarse pels assassins, gent de mal viure, preparant l'existencia y divulgació de máximes entre'l vulgus que's consideren grans veritats, perjudicant el concepte de l'honor de les dónes, etc., etc. Aludí a l'excessiva consideración social que's concedeix als depravats, y, ironicament proposá un remei; el de dipositarlos en un lloc en el que poguessin veure els uns als altres, de cara a cara, ja que potser así s'aconseguiria que tinguessin un pensament serio y honrat de la virtut y de la vida.

Y en parrafades brillants y espléndides evocá'l desastre del terratrémol siciliá, en el que hi volgué veure naixer un ateisme nou, explicant, seguidament, la faula de l'aranya que edificá la seva casa darrera d'una porta, haventhi prou amb que aquesta s'obrís pera que aquella quedés destruida, y así l'home, es un no definitiu, mai té raons que justifiquin son orgull.

Parlá de l'existencia de les classes socials, manifestantsen contrari así com de la seva lluita, ja que la bondat no es patrimoni exclussiu ni d'obrers ni de burgesos. Fuetejá als que van discursejant pels carrers sense preocuparse dels seus, y als que califica d'especuladors de la retórica y del negoci que aprofiten totes les ocasions pera beneficiarse en perjudici dels demés.

Feu veure la necessitat de la protecció de l'Estat y l'importancia de les cooperatives, pera unar a resoldre el greu y dolorós problema que planteja'l treball a domicili de les obreres y el dels obrers del camp, que's fan malbé la salut y sa felicitat en defensa de sous irrisoris.

El bell treball del conferenciant acabá amb una excitació calurosa a l'amor y al treball com norma de vida, dient «Treballém y estimém; fem les dugues coses a un mateix temps perque treball y amor tenen gran necessitat d'estar junts pera que'ls fruits siguin sempre de vida y la vida sembli continuament una festa.»

Una grossa ovació acullí'l treball del senyor Farina, el qual fou molt felicitat per aquells que ocupaven seient a l'escenari. Entre aquests hi havia representant a l'arcalde de nostre bon amic don Martí Matons.

El senyor de Sucre en catalá, doná per acabat l'acte.

Era un quart d'una.

De política general nacionalista

Al entorn de nostra senyera

Es una de les veritats més certes y clares la de que no pot constituirse cap partit ni colectivitat, que de moment no li surtin contraris que, prenent per pretext qualsevol insignificancia, formin ja una camarilla qual missió consisteix en trovar mal fet lo que fan els altres, sense indicar lo que farien ells. Y aixó consisteix en que en totes les colectivitats s'hi agrupen homes sens pensar primerament el fí que perseguex el partit o colectivitat al qual s'allisten.

Quan els republicans autonomistes catalans varem constituir el bloc potent que porta per nom Unió Federal Nacionalista Republicana, s'allistaren en les seves fileres nombroses forses republicanes, la quasi totalitat de les militants en tot Catalunya, que, saturades de l'ambient federal que aquí es respira, optáren per fer quelcóm práctic, o sia donar la pauta indicadora pera que de ella en prenguessin mirall els demés republicans espanyols, si en veritat volien veure realitzades les seves aspiracions d'una manera clara y positiva.

Nostra Unió va néixer potenta, car la prova més manifesta de nostra preponderancia com a partit regional, va esser lo nombrosa y concorreguda que's vegé nostra Assamblea constitutiva, así com els acords importants presos en ella. El satisfactori resultat d'aquell acte d'acoblament dels republicans autonomistes catalans va despertar per tots els ámbits de Catalunya un estrident moviment d'entusiasme. Tothom se deia federal nacionalista y republicá! Magnific moviment l'iniciat a nostra regló!

Peró, oh desilusió! Quant en tots els pobles catalans anava cundint l'entusiasme en favor del nou partit, quant s'anava consolidant aquell bloc federal, surten uns homes que, pensant que l'integritat del partit radicava sols a la seva localitat, y per petitesses personals o per l'acció que sobre d'ells exercía'l crónic mal d'origen, aixecant una nova senyera y, prenent per pretext que la Unió havia fracassat, crearen un nou partit dins algunes localitats catalanes, poques per cert.

Prova palesa aquesta de que no sentiren els efectes dels ideals en els quals s'havien identificat.

No, no era aquesta la manera més acertada de procedir que devien adoptar els referits republicans, puig abans de formar en un altre partit y d'una diferencia bastant manifesta, calía marcar unes orientacions acertades, o una línia de conducta a seguir, demostrant l'equivocació que podien haver sofert els directors de nostre partit.

Per qué no esperar la reunió de nostra Assamblea pera manifestar les deficiencies y marcar els seus punts?

En el sí dels partits democrátics, en els seus parlaments, es on! han de marcarse les línies de conducta que's deuen seguir. Fer lo contrari, obrar per propi compte, es acreditarse de poc convensut y d'inconsequent.

Jo aplaudiré sempre l'actitut dels correligionaris que públicament manifestin els seus pensaments encaminats a fer forta y sólida nostra Unió Federal, puig precisament es la manera d'acelerar el seu triomf. Es preferible sempre la franquesa a l'hipocresia.

Ja que'n l'Unió Federal hi militen homes de gran valúa, bó es saber les seves opinions que redundin en bé de la mateixa, y fruit d'aquelles opinions será l'orientació acertada que deurá seguir nostre partit.

L'Unió Federal es filla de la llevor sembrada per en Pi y Margall, y el seu programa mínim está adaptat a l'esperit y lletra del que'ns llegá aquell apóstol del federalisme. Tant si es una com altra la nova orienació que marqui la propera Assamblea, no podrá sustréures de la sava federal que arreu de nostre poble corre, y es la que li mereix la seva més omnímoda confiansa.

Meditin, doncs, detingudament, tots els que formin a l'entorn de la senyera que amb má potenta tremola l'Unió Federal, pera enfortir nostra gran obra; expliqueula amb fe y entusiasme per tots els indrets de nostra regió, demostrant la seva forsa y la seva finalitat; agrupemnos fortament, estretament amparats en el baluart indestructible de l'ideal y de la conseqüencia, y d'aquesta manera complirem com bons ciutadans progressius y fiures deixebles den Pi y Margall y continuadors de la seva obra salvadora.

La virtut que més honra a l'home es la de la conseqüencia; doncs si en ella hi fixem el santuari de nostres conviccions, complirem amb el nostre més sagrat dels devers. Y el dever de l'home progressiu es el de procurar perfeccionar el partit a que pertany, com así també perfeccionarse ell mateix si en veritat vol ésser útil a son poble y a son llinatge.

JOAN TORRENT

Arenys de Mar.

Del Govern civil

Lo dels estudiants

Ahir, en el F. del T. N. se reuniren els pares dels estudiants d'enginyer prenent l'acord de fer causa comú amb la dels seus fills, y dirigirse al Rector de l'Universitat en demanda de que se aspenguin el Consell de Disciplina.

Avui si'ls estudiants responen als acords presos en el miting de dissabte passat, vagurán els alumnes de totes les facultats per solidaritat amb els seus companys d'enginyer.

Dels ferroviaris?... Dels ferroviaris res

Ahir preguntárem al senyor Sánchez Anido si sabia alguna cosa sobre la nova actitut adobtada pels ferroviaris, contestantnos que no sabia rés.

Els periodistes li preguntárem si havien parlat de l'assumpte amb els senyors Calvet y Sedó, tota vegada que s'havien vist y també resultá que no parlaren de tal cosa, puig el senyor Governador no més se vegé amb dits senyors amb ocasió d'anar a donar comiat al senyor Roig y Bergadá, que marxá ahir a Madrid.

Quedem que'l senyor Sánchez no sab rés, ni amb ningú a parlat de rés, respecte a la qüestió ferroviaria.

Qué diable! Prova de que la cosa ni interessa ni s'ho val! Y es veritat, amics, puig estém vivint en plena «Arcadia feliz».

El descans dominical

Per no perdre la costum tampoc mancaren ahir les corresponents denuncies sobre incompliment del descans dominical.

228 foren les infraccions, passantse de dos d'elles la corresponent denuncia al jutjat. per desobediencia a l'autoritat.

Sospensió

L'inspector de policía Antoni Sánchez, que en el «tupinamba» de la plassa de l'Universitat, extralimitantse en les seves atribucions detingué y tractá indesconsideradament a tres joves tipógrafs, atropellat del qual ens feiem eco abans d'ahir, ha sigut sospés de sou y empleu per 5 dies.

Así potser s'esmenará y apendrá a distingir cóm s'ha de tractar a les persones y a no confundir a tothom amb carteristes.

Notes de Sport

Foot-ball

Ahir se celebrá l'anunciat partit entre'ls primers «teams» del «Casual» y «Espanya», en el camp d'aquest darrer, y en honor dels jugadors donostiarres.

Arbitrant el senyor Rocher, s'alinien els equips, com segueix:

«Casual»: Solá — Lorca, Quirante — Janer, Pomés, Comamala (A.) — Armet, Armet (cadet), Comamala (C.), Wallace, Ramiro.

«Espanya»: Puig — Reguera, Mariné — Prats, Casellas, Bellavista — Mallorquí, Passani, Bau, Salvo, Seguí.

Transcórre mitja part, sense que ningú domine decididament.

En Bau, fa'l primer «goal» d'un «remate» d'un «shool» den Mallorquí.

Seguidament en Passani, entra molt bé el segón y tercer «goal» a favor d'«Espanya».

El «Casual» marca'l seu primer «goal», de un «shool» den Ramiro, rematat per en C. Comamala.

En Passani entra un nou «goal», no concedit per estar «of side».

En Quirante, entra'l quart tanto pel «Espanya».

El «Casual» fa el segón, d'un ángol hermosissim den C. Comamala.

En Passani entra'l quint y darrer «goal» pel «Espanya».

Aquests dominaren constantment distinguintse molt bé en Casellas, Bau y especialcialment en Puig.

Del «Casual» hi ha que fer especial menció de l'Aureli Comamala.

Els demés flaixos. En Quirante molt malament.

Públic nombrós.

—La Copa Ciudad, fou disputada entre'l «Barcino» y «Stadium», quedant empatats a 0 «goal».

EL "SAN SEBASTIAN„ NOVAMENT DERROTAT

L'ovació que ahir se tributá als nostres jugadors era la més palesa demostració de l'efecte que causá'l seu formidable joc.

Si bé es veritat que'l «San Sebastián» jugá molt bé, els nostres s'imposaren sempre.

Els equips se formen com segueix:

«San Sebastián»: Amechino — Arrate, Minondo — Olivares, Machimbarrena, Larrañaga—Serra (G.), Rodríguez, Serra (A.), Arrillaga, Zavala.

«Barcelona»: Reñé — Irizar, Amechazurra — Rositzky, Massana, Greenwell — Forns, Rodríguez, Steel, Allack, Peris.

Arbitrá en Varela, de l'«Universitary».

En els primers moments, els donostiarres ataquen la porta den Reñé, donant ocasió a que desenrotllin un formidable joc l'Irizar y Amecha.

Els devanters barcelonins porten la pilota al camp dels blancs-blaus.

En Greenwell tira un cástig, pifia l'Amechino, y en Forns remata amb el cap, entrant el primer «goal».

Continúa'l joc molt animat, no obstant seguir dominant el «Barcelona»; en Reñé ha de parar algún «shool» ben tirat.

Després de diverses «mélées» davant la porta donostiarra, en que's demostra l'Amechino molt felix, entra'l segón y darrer «goal», en la primera part el jugador Steel amb el cap.

Quant comensa la segona part, notem que l'equip donostiarra ha soferi alguna variació.

Per haverse retirat en Minondo, en Carasquedo ha de sustituir an en Olivares, que passa a la defensa.

D'una bonica arrancada, els barcelonins bloquejen la porta contraria.

Steel toca dos vegades seguides el pal.

Arrencada den Serra, que dona molta feina an en Reñé.

L'Arrillaga passa a la defensa, y l'Olivares a la devantera.

Magnífica arrancada del Steil que passa a Rodríguez, que entra'l tercer «goal».

Se tiren dos «córners» contra'l «Barcelona» sense alterarse'l resultat.

Una arrancada de l'Allack es inutilitzada.

L'Allack fa un «goal» no válit y que no accepta'l «Barcelona», per haver estat fet «of-side».

Un «córner» contra'l «San Sebastián», es molt ben tret per l'Amechino.

L'Arrillaga que juga colossalment, desfá una arrancada del Steel.

Dominen lleugerament els blancs-blaus; arrancada den Forns que tira a «goal», pifiada de la defensa que aprofita Steel per rematar el «shool» y entrar el quart tanto.

Nova arrancada y nou domini dels barcelonins. Steel «shoots» y passa alta.

Se tira un «córner» contra'l «San Sebastián».

Formidable arrancada de la devantera del «Barcelona», y entrada fenomenal de l'Arrillaga que's ovacionadíssim. L'Amechino pára un formidable «shool» del Steel.

En Serra porta la pilota fins als dominis dels barcelonins, distinguintse en Reñé que pára «shoots» den Machimbarrena, Serra y Arrillaga, que ha tornat a posarse a la devantera.

Amb el resultat de 4 «goals» a 0, a favor dels nostres acaba'l partit.

El «Barcelona» dominá durant tot el partit jugant colossalment; sobressurtint l'Allack, Steel, Massana y Reñé.

En quant als donostiarres jugáren molt bé, peró amb desgracia. Ademés, en la seva part se notava l'ausencia del formidable Minondo y gran fadiga, sens dubte, degut a l'esfors de la primera part.

El «team» dels nortenys es bastant fort, més hi manca un «goal-keeper» que estigui a l'altsada dels seus companys.

En quant als demés, descenrotlíen un joc hermosissim, degut a la seva gran combinació; juguen amb molt d'entusiasme, lo que fa que siguin un dels millors «teams» de Espanya.

La línia de mitjos, especialment, es formidable, sobre tot en Machimbarrena.

En quant als devanters juguen molt bé. Especialment els interiors Rodríguez y Arrillaga y el centre Serra (G.)

Al sortir del camp se'ls hi tributá una sonoroiosa ovació, lo que demostra les simpaties amb que compten els simpátics jugadors basecs.

VICENS BERNADES

Iachting

S'ha celebrat a Londres, una reunió de membres de l'Unió Internacional de Yacktings de curses.

Hi assistiren; per Fransa y paisos llatins, M. Lebret; per Alemanya, el professor Buseley; per Dinamarca y paisos escandinavis, M. A. Benzon; per la Gran Bretanya, M. Froude y M. Heckstall Smith, secretari.

Se feu saber que'l proper festival europen tindrá lloc a Le Havre, el 25 y 26 de juliol; ademés, se cambiaren impressions per aont se farán els següents festivals. S'espera que les festes de 1914 y 1915, se podrien celebrar en el nostre país y a Noruega.

Amb motiu de fer el cinquantenari, el Norddeutscher Regatta Verein, reclama l'organització de les festes de 1918.

Pedestrisme

EL GRAN PREMI ROOSEVELT

Aquesta cursa que's fa cada any a París, se celebrá'l passat diumenge, no assistinthi la concorrencia que s'esperava, sens dubte per les innombrables festes deportives que tenien lloc a la mateixa hora.

Entre les molles proves que se corregueren, la més important era la de 3,827 metres, qual vencedor quedava guanyador de l'esmentat premi Roosevelt.

Aquest any ha estat en J. Keyser qui se'l ha endut cobrint el citat trajecte en 12 minuts, 16 segons. Arribá segón, en Hezet, a 70 metres.

EL CORREDOR CATALÀ, PRATS

Es veritablement digne de llonsa'ls esforsos d'aquest jove corredor catalá, en qui no hi ha prova de la que no'n surti guanyador.

Divendres passat cobrí's 5 kilómetres de que's composava'l trajecte en poc més de 14 minuts, sense fer cap esfors.

Es una desgracia que a la nostra terra no's practiquin més les curses pedestres, puig de lo contrari, estém segurs que dintre poc temps, veuriem el nostre paisá, a l'altura dels millors corredors extrangers.

La nostra més coral felicitació an en Prats, y desitgem prompte poguernos ocupar novament d'ell.

L'extenem an en Toló per la seva hermosa cursa de diumenge, en que's clasificá segón.

CROSS-COUNTRY

No fa pas molt temps se feu a Espanya la primera prova d'aquest sport, havent obtingut un gran éxit; no fora convenient organitzarne un altre?

Créguis que ho celebraríem.

Atletisme

El Comité Suec dels Joes Olímpics hi votat una quantitat de 12,000 llures, (300 mil francs), per sufragar els gastos dels representants de son país que pendrán part en la futura Olimpiada que ha de celebrarse a Berlín en 1916.

Ademés, s'obrirán suscripcions per tots els paisos que hi hagin suecs, per aumentar dit pressupost.

Aixó son diu, afició y entusiasme al sport!

Rowing

Per haver disputat victoriosament tres vegades en dos anys el Campionat d'Anglaterra, Ernest Barry, ha esdevingut propietari de la Copa Challenge del «Sportman», qual proesa no s'havia repetit desde fa trenta anys.

En Barry, devé campió d'Anglaterra, per sa victoria sobre'l Towns, que l'ha defensat en onze mesos successivament Albany, Fogwell y Dwnar.

Natació

Dugues noves, que dediquem a les senyoretes del «Fémina Natación Club», puig se tracta de proeses fetes per «miss».

El campionat parisenc de les 220 yardes disputat a Anglaterra, fou guanyat per miss Curven, en 3 m., 8 s., batent el record del món. Miss Veroe Veane, arribá segona, a 2 yardes de diferencia.

Al cap de pocs dies la guanyadora de les 220 yardes, o sigui miss Curven, cobreix les 300 yardes, en 4 m., 25 s., batent nixi el record mondial que també tenía ella, per 5 segons menys.

Sport basc

La societat «Sport Vasco», ha organitzat per avui, d'onze a una, els següents partits:

A les onze:

Thomás y Badia, vermells contra Villaró y Campo, blaus.

A les dotze:

Llopart y Rovirosa, vermells, contra López y Llompart, blaus.

ECOS DEPORTIUS

Se diu que hi ha maror entre'ls elements foot-ballístics, amb motiu de tots els assumptes de les Federacions Catalana y Espanyola.

Que avui després d'un banquet se faran sensacionals declaracions, y que podria ésser que a algú no se li sentés bé'l sopar.

Que dijous succeirán algunes cosetes no molt agradables per tothom.

Y finalment se veu ja una nova Federació Espanyola, y una altra, també nova, de Catalana.

D'aquí poc temps, podrém donar la solució d'aquest enigma...

***

Que un jove club «senior» que nasqué per pura «casualitat» ha entaulat negociacions

amb cert club, de qui ells mateixos en carta carta s'en diuen fills, demanant que s'oblidin antigues rencunies y siguin ben cordials les seves relacions.

Celebraríem que la noticia fos certa, y que'l Club que ha de respóndre ho fes lleial y sincerament, oblidan les qüestións succeïdes, per culpa d'un senyor ávit de grandesa y honors, que'ls ha abandonat, quant ha vist que no podia conseguir lo que tant desitja.

***

Que'l simpátic Rodríguez, el conegut deportista y capitá del «Barcelona» se despedirá en breu del nostre públic, puig s'embarca cap a América.

La pérdua que sofreix el «Barcelona», difícilment la podrá recompensar amb un nou jugador, que sigui tant aimant del seu club.

Que la terra americana li sigui próspera, al benvolgut jugador.

***

L'altre dia, en un piset de la Rambla, succeí un fet que fou molt comentat.

Entre diversos senyors se creuaren paraules no molt parlamentaries, peró les que amb més insistencia se repetien, eren (la conversa era en castellá) «ladrón», «estafador», «sinvergüenza», «capitales de 750 pesetas», «capitalistas sin dineros», etc., etc. Qué será?

***

Que amb aquest dixós periódic deportiu está passant un enredo grandiós.

De primer el diari canvia de nom, no surt el dia senyalat, y segons rumors, s'han de esperar uns quants dies... per falta de material (sic).

Que s'anuncia per en breu la sortida d'un diari deportiu, y que aquesta vegada será'l veritable succesor d'un setmanari que surt.

Y que ningú ho entén, aquesta es la gran veritat.

***

Que la cursa pedestre organitzada per un confrare, ha estat un grandiós éxit, per lo que reben moltes felicitacions, a les que hi imim la nostra més sincera.

Axí es com se fa obra deportiva, amics, y no dient mal de l'un ni de l'altre.

***

Que'l dia de Morts, será fatal per certa Federació.

Y que en cert banquet li cantrán el R. I. P.

***

Que la gazetilla publicada en el nostre diari'l dilluns passat, referent a l'art del vofant, no fou del gust d'alguns senyors. Ho sentim.

Successos

ESCANDOL

En el carrer Ferrer de Blanes s'originá un gros escándol.

Un matrimoni francés y una filla de 22 anys, se burlaren d'un vianant, y no contents d'aixó, l'insultaren.

El tranzeunt, justament molestat, requerí l'auxili d'un municipal de punt al carrer den Salmerón, lo qual indignát tant als francesos que repetiren els insults al tranzeunt, injuriat també y desacatant al municipal.

Aquest els intimá a que seguissin a la delegació, a lo qual s'hi negaren en rodó, peró ajudint després una parella de seguretat, no tingueren altre remei que obeir y anar detinguts.

ACCIDENT DEL TREBALL

Un electricista, Francisco Arqués, qui treballava posant una instalació al mercat de Sant Josep, tingué la desgracia ahir tarde de que's produís un circuit y se li encengués un dels fils conductors, fentli cremades de consideració a la cara, coll y mans.

ROBO

Un vef del carrer del Rec, 18, quart, denunciá que li havien espanyat la porta del pis y robat 1,500 pessetes, un rellotge d'or y alguns vestits.

UNA DONA MORTA

A les quatre d'ahir tarde, a la Rambla de Sant Josep, cantonada al Pla de la Boguería, l'automóbil d'aquesta ciutat número 537, de la Companyía de Cotxes y Automóbils, atropellá a una dona de 65 anys, anomenada Llorensa Cascarra, viuda, habitant al carrer de Llásties, núm. 2, segon, causantli una forta commoció cerebral, fractura del crani, cames y brassos y algunes costelles.

Assistida a la casa de socors del carrer de Barbará, morí als pocs moments.

El «chauffeur» se diu Josep Bordas Vilá, de 49 anys, habitant al carrer de Vulcano, 2, tercer primera.

Fou detingut y conduit al jutjat.

SUICIDI

Vora l'estació de M. S. A. de Sant Andreu, un jove de 19 anys nomenat Pere Vallvé Casidó, habitant al carrer de Sant Andreu, 474, baixos, se dispará dos trets amb una browing.

El ferit fou conduit y auxiliat al dispensari de la barriada, morint sense poder declarar quins eren els móbils que l'havien fet pendre una resolució tant extrema.

INFORMACIO DE BARCELONA

Relació dels objectes trobats en els cotxes de «Los Tranvías de Barcelona, Sociedad Anónima», «Compañía General de los Tranvías» y els de «San Andrés y Extensiones», durant el mes d'octubre darrer, y que's troben a l'oficina corresponent a disposició de les persones que acreditin tenirhi dret:

18 paraigües, 10 bastons, 9 moneders, 6 llibres, cinc mantellines, 5 mocadors, 4 vanos, 3 parells de guants, 3 parells d'espardenyes, 2 metres, 2 medalles, 2 cinturons, dues quantitats en metálic, una garrafa, uns rosaris, un parell d'ulleres, una caixa de sobres, un cistell, una muva pera senyora, un aparell de gas, una savonera, un paquet de nuvó, un paquet de roba, un paquet de mal purgant, un florer, una arrecada, un hornabís, un pantalón, un parell de sabates, un imperdible, una capsa amb joguines, un paquet de fil, una cadena, un boá, una mantellina, una pulsera, una bufanda, un dantal, un didal, un sac buit y un nivell d'aigua.

L'Escola Municipal de Cegs, Sords-muts y Anormals d'aquesta ciutat, presentará avint una Memoria a l'Ajuntament, en la qual se trassará l'orientació que ha de seguirse pera la major perfecció y desenrotllo de les diferentes ensenyanses especials qué én aquella Escola se prodiguen.

Segons telegrama enviat per l'Oficina Internacional de Kiel, a la Societat Astronómica de Barcelona, el senyor Borrelly a Marsella ha descobert una nova cometa el dia 2 del corrent, a les 7 hores 39 m. de la tarde, situat a 266º 45' d'ascensió recta y 58º 57 m. de declinació boreal, lloc que correspon a la constelació d'Hércules. La magnitut es de 10.a y se mou cap al Sudest. Es la tercera cometa descoberta aquest any.

La Societat d'operaris confiters y pastissers obrirá la seva academia de decorat en son local social, Portaferrissa, 16, principal, avui dilluns, día 4 del corrent.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

Diumenge al matí, «La Lliga Vegetariana de Catalunya» celebrá en el Centre Autonomista de Dependents del Comers y de l'Industria, una sessió dedicada a explanar la missió del seu delegat Dr. Danjou, en el Congrés Internacional de Turisme celebrat a Madrid. Foren molt ben rebudes les proposicions en pró del vegetarisme, que gracies a la seva gestió s'aprovaren en dit Congrés, proposicions que després de la memoria del Secretari senyor Navarro y un discurs del senyor Corretger sobre la missió social del vegetarisme glosá extensa y clarament el doctor Falp y Plana president de la Societat, que tingué frases d'elogi per l'obra meritoria del Centre que'ls hostatjava. Les senyoretes Enche, Caballero y Navarro, amenisaren l'acte amb selectes composicions musicals que aplaudí la distingida concorrencia.

En la Junta general extraordinaria celebrada pel «Centro Regional Valenciano» el dia 3 de novembre de 1912, ha sigut elegida la següent Junta Directiva, amb carácter electiu:

President, don Amaro Pedra; vispresident primer, don Estanislau Flores; vispresident segón, don Josep Cotrina; vispresident tercer, don Antoni Moreno; secretari, don Carles Tamarit; vissecretari primer, don Enric Moral; vissecretari segón, don Josep Gonzalez; tresorer, don Manuel Navarro; comptador, don Eugeni Alfonso; bibliotecari, don Josep Ribelles; vocals, don Miquel Picó, don Feliciá Gausí, don Josep Pascual y don Daniel Samsó.

Ahir sortí cap a Buenos Aires el nostre amic y correligionari en Josep Horta.

L'Horta es un dels primers catalans que sabé veure en el Nacionalisme, a l'ensems que la redemció de la Patria, una causa de millorament pera'l proletariat. Obrer era ell y amb la seva significació societaria ingressá al C. N. R., de qual junta ne fou membre. Fou dels militants, dels que prestaren sempre la seva acció y el seu entusiasme pera la nostra lluita.

Per tot aixó, y además perque l'Horta era un bon amic nostre, sentim la seva marxa, com l'haurán de sentir els molts que coneixen les bones condicions del correligionari que s'absenta.

Desitgem a l'Horta y als seus que amb ell s'en van, un bon viatge, y que l'Argentina sigui per ell, l'América de la llegenda aurífera.

Abans de marxar, l'Horta ens demaná que'l despedissim dels molts amics y correligionaris de qui no pogué pendre comiat personalment. Ho fem amb molt de gust.

En la darrera sessió celebrada per la Societat de Psigniatría y Necrologia va llegirse la ponencia redactada pels doctors Xercavins y Torras Rabarté sobres els Patronats pera bojos pobres, nois anormals y joves abandonats, en la qual proposen pera la secció de nois anormals, d'inspecció médica-escolar, laboratoris y centres de phiologia industrial y instituts médic-pedagógics a base d'interessats. Pera la secció segona, o sigui dels abandonats, que procuri'l Patronat el compliment de les disposicions legals en favor dels mateixos y de les mides adequades pera l'extinció de la mendicitat. En favor dels bojos fan referencia a lo relatiu al seu estat civil y en les seves relacions amb el Codi Penal.

Proposen que se'ls facilitin medis pera ser conduits als asils corresponents, dolentse dels procediments dilatoris usats a Barcelona. Pera'ls que, més que delinqüents fossin malalts de la ment, el Patronat fará sentir les seves funcions benéfiques.

Com a mides generals proposen la propaganda y vulgarització de lo que son tals individus, donant a conéixer les causes de certes alienacions: en lo referent als menors de 15 anys que han comés actes antisocials, proposen la creació de tribunals pera nois.

Proposen els ponents el modo de constituir els patronats pera que puguin prestar el seu concurs benéfic social.

Acaben recordant les lleis vigents y elogiant les institucions oficials y privades, especialment de Catalunya que podrien fomentarse aquí, y exténdres a les demés regions.

Contestant a les moltes preguntes que li han sigut dirigides, l'administració del Palau de la Música Catalana, fa públic que'ls dies escollits per les cinc sessions de música de camera que a cárreg del Quartet Renaixement se farán en el nou saló de petites audicions que s'inaugurará an aquest concert, corresponent a dies en que en el Teatre del Liceu no hi haurá funció.

La Societat Protectora dels Animals y Plantes de Catalunya, ha felicitat a la Comissió de Foment d'aquesta Corporació municipal, pel seu acord contra'l patró d'una fonda de la Barceloneta que va destruir un dels arbres del Passeig Nacional.

«Clam Antaúen». Escola gratuita de la llengua internacional Esperanto, carrer Major, 77, (Clot). El Consell directiu de la mateixa, fa públic l'obertura de dos cursos de Esperanto en la forma que segueix:

Primer curs, Elemental, a cárreg del professor senyor L. Renom, els dimars y dissabtes, de dos quarts de nou a dos quarts de déu del vespre. Primer dia de classe, el 5 del corrent.

Segón curs, Superior, a cárreg del professor senyor R. Soler, tots els dijous a la mateixa hora. Primer dia de classe, el 7 del corrent.

Matrícula completament gratuita pera alumnes d'ambdós sexes.

La Secció d'Observacions sísmiques de l'Observatori Fabra, va registrar durant la setmana que va del dia 25 al 31 del prop passat mes, les següents observacions:

Dia 31. Cap a les 12 hores, 24 minuts, els péndols cónic y vertical de gran massa comensen a registrar la repercusió d'un terratrémol fort llunyá. Cap a les 12 hores, 33 minuts, s'inicien les ordes de la tercera fase. L'amplitut máxima de les oscilacions, en el péndul cónic, es de 0'5 milimetres, y la duració total del moviment d'uns 40 minuts.

Cap a les 17 hores, 54 minuts y 30 segons, del mateix dia, el péndul vertical de gran massa acusa'l principi dels moviments preliminars d'un terratrémol molt fort y molt llunyá. Cap a les 18 hores, 34 minuts, se manifesten les primeres oscilacions de la tercera fase, essent el periode máxim d'uns 17 segons y l'amplada máxima de 0'2 milimetres. El moviment dura una hora.

Durant tota la setmana, se registren molt débils, peró continuats microsismes.

Demá, dimars, a les 9 y mitja del vespre, don Salvador Farina donará en l'Ateneu Enciclopédic Popular (Carme, 30, pral.), una conferencia sobre'l tema «La donna d'oggi» «La dona d'avuis», aprofitant la visita d'alencció que l'illustre literat fará a la benemérita entitat cultural.

L'acte, com tots els que se celebren én el local de l'Ateneu, será públic.

—Dispéptics, artrítics, nerviosos, demaneu l'exquisit Malte «Vigor» del doctor Falp.

Próxim a acabar el plas pera inscriuretse en el curs gratuit de francés, pera senyoretes, que ah de donar en l'Institut d'Estudis Superiors el professor diplomat Ferran Vernier, la direcció del mateix ens prega que notiqem que l'expressat curs comensará'l día 5 del corrent més, a les hores senyalades.

La secció perteneixen a la «Lliga d'Higiene Escolar», de propaganda a l'Escola de l'higiene familiar, presidida pel doctor Mer y Güell, se reuní en el seu local social, Plassa de Catalunya, 9, pral., prenent els següents acords: nomenar secretari a donya María Baldó, mestra nacional; dirigirse als mestres nacionals y particulars, pregántloshi que permetin donar en les seves escoles, cursets y conferencies d'Higiene familiar an els nens y els pares y nomenar una ponencia, composta del doctor Estrany, senyores Casagemas y María Baldó pera estudiar la formació d'un llibre que servint de lectura an els nens, vulgarisi entre ells els precéptés higiénics familiars. La primera de les conferencies mencionades anirá a cárreg del doctor Vallejo, president de la Lliga, tenint lloc en les Escoles del carrer de Santa Pau.

L'Habilitat dels Mestres nacionals del partit de Barcelona pagará'ls havers d'octubre, a vui y demá, de 5 a 7 de la tarde en el local de costúm.

Informació de Catalunya

Sant Feliu de Guixols

UNA REUNIO. — Ha tingut lloc últimament y amb carácter d'extraordinaria en el casal de l'U. F. N. R. una reunió demanada pels regidors del partit elegits el passat 1911. El senyor Durán, en nom propi y dels seus companys, exposá al partit la impossibilitat d'anar a la substitució de l'impost de consums per les poques facilitats que suposa el marge de compensacions de la llei den Canalejas. Després de breu discussió el partit acordá tenir prou confiansa en els seus concellers, esperant sabrán aprofitar el moment oportú pera anar a la substitució de l'odiós impost.

DIMISSIONS. — Per ausentarse d'aquesta ciutat ha presentat la dimissió de son cárreg, el veterinari inspector d'aquest Ajuntament, nostra estimat amic y correligionari En Josep Marull.

També ha dimitit per motius de salut l'arquitecte senyor Guilart.

CONFERENCIA. — La donará properament al Centre d'U. F. N. R. el conegut escriptor En Josep María de Sagre, versant el tema sobre l'obra política de Henry George.

FEBRE CINESCA. — Estém en plé dominí del «cine».

Tota aquesta setmana están oberts el «Novedades», el «Salón Goula» y el «Mundial» amb el consegüent canvi de pelícoles y atraccions cada dos dies. El públic hi assisteix a corrúa feta; bona proba que aixó li agrada. Y pensar que aquest mateix públic se retreu tant y tant quan ens visiten companyies teatrals! Per una part els propietaris de teatres no donant cap classe de facilitats y per l'altra el retraiment del públic, fan que'ls aficionats al teatre estiguém condempnats a prosa—llegeixis pelícola — eterna.

GESTIONS DEL DIPUTAT. — El director d'Obres públiques ha comunicat al nostre ilustre amic senyor Albert, l'aprovació del projecte de rectificació de la riera de Tuéda y obres adicionals corresponentes al nostre port, haventse autoritzat l'execució de les mateixes per son import de pessetés 162 mil 218'12.

MOVIMENT DE POBLACIÓ. — Heusaquí el corresponent al passat mes d'Octubre:

Naixements: 12.
Defuncions: 14.
Matrimonis: 4.

MOVIMENT DEL PORT. — Ha sigut el que segueix, durant el mes d'octubre passat:

Vapors, 31.
Veiers, 10.
Total, 41 vaixells, amb desplassament de 16,352 tonelades.

AJUNTAMENT. — En la sessió de segona convocatoria celebrada l'últim dijous foren llegits a l'Ajuntament els nous pressupostos pels quals deurá regirse la Corporació el any 1913. S'acordá quedés sobre la taula el dictamen fins a la propera sessió pera discutirlo degudament y aprovarlo.

—A proposta de la comissió de Governació s'acordá suprimir en lo successiu la plassa d'Inspector de Mercats.

També s'acordá a proposta de la mateixa Comissió, anar a la municipalització del servei de transport de carns de l'Escorxador que are va prestantse amb carácter particular.

Fa alguns dies el senyor Josep Barceló y Masas, mestre de escoles municipals d'aquesta vila reuní an els pares dels nois pera enterarlos de la marxa de l'escola, cambiá impresions a fi y efecte de lo que l'ensényansa sigui lo més fructifera possible.

Tarragona

EXPOSICIO D'AGRICULTURA. — Circulen rumors de que valiosos elements d'aquesta ciutat se proposen organitzar una Exposició Regional d'agricultura en aquesta ciutat pera celebrarla l'estiu vinent.

Cambrils

UN CASSADOR FERIT.—En aquesta població un cassador va rebre una ferida en l'ull dret a causa d'haver tocat un perdigó amb una pedra, y de rebot va tornarsen enrera anant a parar a l'ull de l'infortunat cassador.

Informació telegràfica

Madrid 3, de 10 matí a 9 nit

El tractat ab Portugal

Comuniquen de Fernando Póo que a Santa Isabel s'ha celebrat una assamblea general d'agricultors pera protestar del tractat que'l govern espanyol projecta concertar amb Portugal.

El president de la Cambra de Comers de Fernando Póo, don Pere Arriola, ha pronunciat un discurs unánimament aplaudit, encaminat a demostrar la penosa situació que en aquell fértil país atravessa l'agricultura per deixadesa del govern espanyol, opósantse al seu desenrotllo y per la carencia de brassos y vies de comunicació.

El conferenciant ha dit que amb el tractat portugués els cacaus de Fernando Póo entrarán a Espanya amb una graduació que impossibilitaria competir amb altres mercats, y essent aquesta la font de riquesa del país, seria la ruina d'aquella colonia, tenint que emigrar forsosament.

Segons persones que intervenen én aquésta negociació, no son exactes els temors exposats pels agricultors de Fernando Póo y además han acullit tant a temps els productors de la Guinea amb les seves atinades observacions, que encara en el cas de que se portá a efecte'l tractat hispá-portugués, el govern tindrá en compte les objeccions al fer el convení.

Els metges y la reforma local

El president de la Societat general de métges espanyols ha conferenciat amb alguns quefes de minoría y amb altres elements parlamentaris pera demanarlos que apoin les esmenes presentades per dita Societat al projecte de régim local, que's refereixén al nomenament y pago dels titulars per l'Estat, a la inamovilitat y independencia de l'autoritat governativa y al funcionament dels inspectors municipals amb facultats propies.

«La Gaceta»

Publica l'anunci pera el día 10 de janer de la subasta pera la concessió d'un tramvía de vapor de Girona a Banyoles amb un ramal a Flassá.

El senyor Canalejas

Aquesta matinada marxá el senyor Canalejas a la seva finca d'Otero. Retornará a Madrid aquesta nit.

De Governació

El ministre de la Governació ha dit que no havía rebut de provincies cap noticia d'interés.

El plet dels enginyers industrials

Els alumnes de l'Escola Central d'Enginyers Industrials se reuniren y acordaren que'ls claustres de professors de les tres escoles de dita especialitat dimiteixin pera que no's dongui el cas de que tinguin de formar consell de disciplina als alumnes, que sols fan defensa de carrera.

També acordaren reunirse demá amb els representants d'altres escoles pera resoldre la vaga general d'estudiants.

Desordes a Murcia

S'han rebut noticies particulars de Murcia dient que amb motiu del miting radical han ocorregut allí successos desagradables. No hi ha més noticies de lo ocorregut.

El tractat an Fransa

El ministre d'Estat, millorat de la seva indisposició, ha assistit avui al seu despaig oficial, y ha conferenciat durant una hora amb l'embaixador d'Alemanya a qui enterá detalladament del tractat franc-espanyol, que probablement se rubricará demá.

Miting de cambrers

A les dugues de la matinada ha comensat en el teatre Romea un miting organitzat per la Societat de cambrers pera protestar de l'empresa del «Palace- Hotel» per negarse a donar treball als cambrers espanyols.

Conferencia comentada

Segueixen lentse comentaris sobre l'entrevista que celebraren amit els senyors Canalejas y Ruiz Jiménez, y s'afirmava que aquest últim havia dimitit el cárreg d'arcalde de Madrid.

Banquet

En el restaurant Anglés s'ha celebrat un banquet en honor del periodista senyor Rodríguez Lázaro, amb motiu d'haver sigut elegit diputat per Tenerife.

Concorregueren molts periodistes. Presidiren la taula'l senyor Moya, el polític tenerifeny senyor Armas, el director general d'Agricultura don Teófont Gallego y els governadors de Ciudad Real y de Soria.

El carlisme

Dgéu «La Tribuna» que desde fa dies se troba a Madrid, per encárreg de don Jaume de Borbón, un aristócrata comte legitimista extranger, pera que l'informe aprop de la marxa del partit tradicionalista espanyol y de les diferencies que han sorgit a temps entre'ls primats del partit, amb motiu de la quefatura del senyor Feliu.

D'Algeciras

Algeciras.—A les deu de la nit arribaren a Gibraltar nou grans acuirassats anglesos, que's repostaren amb cinc mil toneladas de carbó y sarparen immediatament amb direcció a Salónica.

De Valencia

En l'Ateneu Mercantil s'han reunit els representants dels gremis y han acordat telegrafiar als diputats de les minorías de la Comissió de Pressupostos del Congrés pera que s'oposin al projecte d'aumentar la contribució en un deu per cent.

Lo que diu la prempsa

«El Imparcial»

Titula l'article de fons «Ante el partido liberal.—Un momento grave.»

Parla de la confirmació per part del senyor Canalejas de l'informació que publicá «El Imparcial» respecte a l'actitut del senyor Montero Ríos contra'l projecte de llei de mancomunitats.

Reconeix que les modificacions que vol el senyor Montero Ríos entranyen la supresió del projecte.

Adverteix que la materia sobre que versa la discrepancia es l'unitat de la patria, y afegeix:

Se tracta d'un fracás personal del senyor Canalejas, no del partit liberal, que vigorosament ha repudiat el projecte. Com el senyor Canalejas ha declarat que vol complir son compromís d'honor, ha arribat el moment de la suprema intervenció constitucional y ho justifica'l fet de que'l president del Senat en un régim constitucional se nega a autoritzar, no sols amb son vot, sinó amb sa presencia, la discusió d'un projecte que considera contrari a l'unitat de la patria.

—En sa informació política diu «El Imparcial»:

Encara que'ls ministres afirmen que hi hagué unanimitat en l'últim Consell, els comentaristes asseguren que no y que la situació del Govern no es firme ni molt menys.

Els amics del senyor Montero Ríos diuen que aquest no desisteix de sa actitut contra les mancomunitats y que'ls amics del senyor Canalejas están indignadissims contra'l senyor Montero Ríos, censurantlo en termes extraordinariament vius.

Els que aixó diuen afirmen que'l Govern no arribará a aprovar els pressupostos. Altres diuen que'l día en que s'aprovin els pressupostos será'l día últim del Gabinet donant per descontada la sortida dels senyors Villanueva, Burroso y García Prieto, y diuen que la majoría del Senat será hostil al projecte de mancomunitats y que aixó ho ha expressat directa o indirectament al senyor Montero Ríos.

Recorda que'l doctor Maestre manifestá fa temps que ell sol se bastava pera fer fracasar el projecte y afegeix que's deía que'ls conservadors aparéixien ahir inquiets y esperansats y parlaven d'una entrevista celebrada entre'ls senyors Canalejas y Maura, en la que aquests anunciá al quefe del Govern que pronunciaría un discurs contra els pressupostos y que segons se diu el discurs será de dura crítica.

Diu també que'ls conservadors han sortit de sa apoteósi, que en el partit liberal hi ha mar de fons, que'l senyor Montero Ríos no sembla disposat a modificar sa actitut y que'l senyor Canalejas asegurava anit que aquí no passa res ni pot passar res.

Acaba dient que'ls senyor Canalejas no está completament satisfet de l'actitut del senyor Ruiz Jiménez y que es possible que aquest dimiteixi l'arcaldía.

«El Liberal»

Parla també aquest periódic de les declaracions del senyor Canalejas sobre l'actitut del senyor Montero Ríos.

Diu que segons sembla'l senyor Montero Ríos pera acabar amb el projecte de mancomunitats ha adobtat el sistema de demanar en ell radicalissimes modificacions, y afegeix:

El senyor Montero Ríos es molt hábil, peró també es enemic de malgastar el temps, de manera que jamai faria en diverses vegades lo que podria fer en una sola.

Com vulgui que's tracta d'una qüestió fonamental de principis, el senyor Montero Ríos hi hauría oposat una negativa rotunda en lloc d'aplanarse a discutir. Ja sab que qui discuteix transigeix.

Aviat acabarán els dubtes: en l'ánim del país ja no existeixen. Tot el món sab que'l horror a la mancomunitat es una plataforma de combat més que un rezel de patriotisme o un escrúpul de conciencia.

«El País»

Parla en l'editorial dels desastres de Turquía en la guerra amb els Estats balkánics. Diu que l'Imperi turc se va portant el prestigi, l'ascendent y la supremacía de les grans potencies.

Veurem, afegeix, petites nacionalitats; veurem els cadavres dels imperis otomá, austro-hongarés y rús; s'imposarán petites nacions per revolucions socials, amb hegemonía a Europa. Ja es hora de que desaparéixi a Europa el casc prusiá.

El «Universo»

S'ocupa de l'anunci de la prórroga de la llei del candau. Creu que se relaciona aixó amb l'anunciada pregunta del senyor Lerroux en el Congrés.

Diu que entre'ls senyors Lerroux y Canalejas hi ha un evident contacte de coses.

«El Debate»

Diu en l'article d'entrada que hi ha que donar ensenyanses útils als llauradors, establint aviat camps de demostració en predis de bens comunals y de propis amb la cooperació de les Diputacions y els Ajuntaments.

"La Mañana,,

Publica un article sobre la guerra dels Balkans y diu que anirá senyalant la propera desaparició de l'Imperi otomá.

"El Radical,,

Comensa aquest periódic son número de avui amb una amplia informació sobre'l miting radical celebrat ahir a Cartagena.

Madrid 4, de 1 a 3 vuitnada

Barroso y Montero Ríos

El ministre de la Governació ha visitat al senyor Montero Ríos en el domicili d'aquest. Després fou'l senyor Barroso al domicili del senyor Canalejas pera donarli compte de l'entrevista.

El president del Senat continúa davant del projecte de mancomunitats.

Miting

Gijón.—En els Camps Elíseus se celebrá un miting de protesta contra'l projecte de llei sobre la qüestió ferroviaria.

Parlaren varis oradors censurant al govern. Don Melquíades Alvarez digué que després del discurs que pronunciá al Congrés tenía l'esperansa de que'l govern reformi el projecte.

Lo de Murcia

Telegrames particulars de Murcia confirmen els del corresponsal de l'Agencia Mencheta sobre lo ocorregut en el miting radical celebrat allí.

El ministre de la Governació ens ha dit que no estava ben enterat de lo ocorregut, puig sols havia rebut un telegrma del governador que's limitava a dirli que mentres se celebrava'l miting radical se produí en el local gran avalot, que l'acte fou sospés y que hi hagué treta, resultant ferit un espectador.

En ple éxit.-En Lerroux a Murcia. Avalots.-Trets.-Ferits

Murcia. — Arribaren els senyors Lerroux, Salillas y Albornoz pera celebrar un miting. Després de descansar el el hotel Paiton se dirigiren al teatre Circo.

Se notaba entre'ls concorrents al miting gran efervescencia, puig hi havía molts conservadors y ja se digué que aquests anaven a interrompre l'acte.

A l'aparéixer el senyor Lerroux en l'escenari ressoná una salva d'aplaudiments, peró del pati de butaques partiren alguns xiuleta. Amb aquest motiu se promogué un escándol.

El quefe dels radicals d'aquesta localitat catedrátic de l'Institut don Miquel Ribera, condempná l'escándol pero aquest se reprodui amb més forsa y amb paraules de mal gust de gran número de concorrents, que no deixaren continuar l'orador.

D'alguns costats del teatre sortíen crits de Visca España! Visca el rei! Visca l'Exército! Abaix els bandolers! Abaix els farsants! etc.

El senyor Lerroux concedí la paraula al senyor Guiral Cañedo, capitost de la Joventut radical.

Comensá aquest condemnant també'ls esvalots y dient que no eren murcians ni mereixien ser fills d'aquesta terra hidalga els que insultaven y esvalotaven.

Intentá fer l'historia del partit radical, peró els crits dels concorrents ho impedí.

En vista de que creixía l'aldarull l'orador doná per acabat son discurs.

Durant llarga estona se donaren vísques an en Maura.

A pesar de l'escándol moltes senyores tingueren serenitat pera permanéixer en sos seients. Altres sofriren accidents.

En vista de que l'esvalot no portava mátnyes d'acabar, el delegat del governador sospengué'l miting.

Els radicals aculliren amb grans protestes tal resolució y alguns pujaren a l'escenari cridant: Són els assassins den Ferrer els que no'ns deixen parlar.

Aquestes paraules foren acullides amb nous vísques an en Maura.

Al sortir els concorrents se reproduiren els esvalots.

Entre'ls que seguien als senyors Lerroux, Salillas y Albornoz, s'oiren vísques y morís an en La Cierva y a l'assassí den Ferrer.

La policía tingué que donar cárregues.

Molts radicals donaven crits subversius, acompanyant a dits diputats fins l'hotel Patrón.

Fou impossible imposar orde per més esforsos que feien el president y el delegat de l'autoritat.

Els lerrouxistes dirigien insults y amenasses als que interrumpien. Hi hagué moments en que's cregué que anaven a arribar a les mans, peró com els republicans eren pocs, no s'atreviren a seguir en sa actitut altanera.

Se va sentir de prompte un tret de revólver que fou engegat desde un palco ocupat per caracteritzats conservadors amics del senyor La Cierva. A dit palco s'havia aproximat un radical pera imposar orde. Resultá ferit un lerrouxista.

Aumentá allavors encara més l'avalot y els crits y soná un altre tret del que resultá ferit un conservador.

Varies senyores intentaren amansen. No cessaven entre tant els vivots a Maura, al rei y a Espanya, als que contestaven els radicals amb vísques a Lerroux. Aquest ocupá la presidencia y dirigí la paraula al públic.

Condená l'avalot y digué ineducats als pertorbadors. Aconsellá als correligionaris que si tenien al costat a algú dels que protestaven y no se sentien «gallines» els hi apretessin el coll. Aplaudiments y protestes.)

Manifestá que no creia prudent venir a provincies a trobar contra el Govern.

Acabat el miting, els concorrents se dirigiren en manifestació a l'Ajuntament pera fer entrega de les conclusions acordades.

Un ferit del miting radical

Murcia.—Un dels ferits pels dispars que hi hagué en el miting se diu Aliaga y se trova en gran estat. Se tem que morí.

S'ha presentat al jutjat una denuncia acusant com autors dels dispars a un novot del senyor La Cierva y a Vicens García. Aquest darrer ha sigut portat a la presó.

El general Luque

Saragossa.—El ministre de la Guerra y el capitá general d'aquesta regió, visitaren al matí'l camp de tir.

Després passejaren en automóbil per la población.

En el tren rápit marxá a Madrid el general Luque. El despediren en l'estació l'arquebisbe, el capitá general, el governador y molts amics.

En el mateix tren venía'l general Weyler que's dirigeix a Madrid. El ministre y el capitá general de Catalunya se saludaren afectuosament.

Miting socialista

San Sebastian, 3.—Se celebrá un miting organitzat pels socialistes pera protestar del recárreg dels arbitris sobre'ls queviures acordat per l'Ajuntament.

Parlaren representants d'Eibar y Irún.

A l'acabar una comissió entregá a l'Ajuntament un missatge demanant que sospengui l'acord.

Informació de l'extranger

Boda de princeps

París, 3.—Telegrafien d'Hamburg que circula'l rumor de que'l príncep hereu de Mecklemburgo Adolf Frederic, se casará amb la princesa Olga, filla del duc de Cumberland y neta del rei d'Hannover, destronat per Prusia.

Se creu que la cort de Prussia fará lo possible per impedir la boda.

ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

Inauguració el 6 de l'actual, Continuen oberts abonos a funcions de tarde y dies festius populars.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyía còmic-dramàtica Larra-Gimenez-Abadía. Avui, dilluns a dos quarts de de 10 nit. Grandiós èxit

PETIT CAFÉ

Interpretació immillorable, Presentació espléndida.

TEATRE TIVOLI. — Avui dilluns, Tarde a les 5 Vermouth especial. Primer: 2 actes, «La Generala». Según:

Raquel Meller

Repertori d'éxit immens en tota Italia. Nit, a un quarts de deu. Programa magnífic. Primer: «El príncipe Casto». Según: «La generala». Tercer: «Raquel Meller» cansons noves. Demá estrena «Princesitas del dollar». Aviat, Gran aconteciment teatral.

Teatre Novetats

Gran companyía Cómic-Dramàtica de

RICARD CALVO } Primera Actriu **Lola Velazquez**

Avui dilluns nit a un quart de deu. Funció de gran moda a Benefici del Patronat de Catalunya

Don Juan Tenorio

Aquesta funció que havia de tindrer lloc el próxim dimecres día 6, per ser inauguració de la temporada del Liceu se verificará avui dilluns

Eldorado. COMPANYIA Avui dilluns **Villagómez**

Ultima a benefici de l'«Asilo Crna, Salvador de San José y Parque de los niños: La comedia en 4 actes, «Raffles». Dimars «Petit café». Divendres: Estrena de «El Heredero».

Gran Teatre Espanyol

Sindicat d'autors dramàtics catalans

Avui dilluns, 6 actes Funció extraordinaria

p nit dos éxits «Senyora avia vol marit», «Els segadors de Polonia» y «El carro del vi».

Demà 1.ª de l'Associació de la Dependencia Mercantil «Senyora avia vol marit» y «Els Segadors de Polonia».

Teatre Soriano

Dilluns tarde a dos quarts de cinc. Doble 25. «La novia del teniente» 3 actes. Nit a dos quarts de deu. Especial 35. 4 actes. Primer: «La novia del teniente». Según: «El Golfo de Guinea».

Teatre Apolo

Avui dilluns 4, a Benefici del public per única vegada Entrada y Butaca 60 céntims. Tarde a dos quarts de quatre. nit a tres quarts de nou. «Don Juan Tenorio» y «El nuevo Tenorio». Desempenyo magistral, Brillant apoteosis. Demà dimars Reproducció de l'historic drama «Giordano Bruno», Martir de llibertat de pensament.

FRONTO COMTAL

Dos grans partits pera avui a les 4 y quart.
ROJOS: Iriarte, Blenner.
BLAUS: Alfonso, Oteguí.
Entrada 1'50 ptes.
Dimars: Nit debut de Trecet.

Turó Park

De 10 matí a 7 tarde.
Deports.—Atraccions.—Concert. —Gran pista de patinar. Aviat: Concurs de gossos
Entrada 25 céntims

Concerts

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer orde. Sarsuelas alegres. Continuament Grans Debuts.

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - GINJOL, 3

Nit: Gran exit de tota la Troupe.

Gran Edén Concert

Music-hall Parisenc de Primer Ordre
Gran concerts tots els dies Tarde y Nit per una important «Companyía de Varietès».

CONCERT - LA GRAN PEÑA - SANT PAU, 63

Tots els dies tarde y nit, grans concerts prenenthi part «La Cachavera».

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 106, devant Teatre Comtal
Grans Concerts tots els dies tarde y nit, per una important «Companyía de Varietés».

Cinematògrafs

Gran saló cine Doré

Avui dilluns hermós programa de cine y
5 Colossals Atraccions, 5
«The Rekliess» anillistes de gran forsa y valor artístic. «Aros Satam» Colossal tirador únic en son genre. «Los Villapando» acróbates gomosos de primer orde. Reaparició del caricat excéntric idol d'aquest públic «Pepe Marqués» Debut de la reina del «zapateado» y del ball clásic andalus «La Estrella de Andalucía». «5 Atraccions, 5». Amb el gran programa de cine y atraccions y el magnífic local y les seguritats que ofreix aquest únic y hermós cine honra de aquesta gran ciutat no es estrany que's comptin per plens les sesions que se celebraràn. Dimecres debut dels Cuetistes «Gloria» de l'art Espanyol LOS ROMEU. Dissabte debut de l'eminent ventriloc BALDER — BALDER — BALDER

DIORAMA Avui dilluns gran programa: amb l'estrena de la 3.ª y 4.ª época

Los miserables

«Venganza Kabileña», «Las pelucas de Salustiano»

El Amigo de la Víctima

IDEAL CINE

Tarde, quarta y última funció de la primera serie de beneficencia. Nit. L'estrena del día. «El ave de rapiña» per Susana Grandais. Demá dimars tarde, primera d'abono a benefici del «Centro de jóvenes para la defensa social».

CINE DIANA

Avui dilluns Programa incomparable. Estrenas. LA NIHILISTA 1100 m. única y esclusiva: «Ragusa, la perla del Adriático» «Bebé Espiritista», «La Misión de les Violetas», «Regalo de Bodas». Ultim día «Un Drama en el Mar». «El Profeta Velado», «Actualidades Gaumont 44». «Barcarola» y altres.
Demá Dimars de Moda Estrena de 1010 m. «Secreto de Mar» Milano.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50. Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

3 Novembre de 1912

Mercats extrangers

ESTACIÓ ENOTÈCNICA D'ESPANYA A CETA

ESTATÍSTICA COMPARATIVA DE L'IMPORTACIÓ AGRÍCOLA ESPANYOLA A FRANSA EN SETEMBRE DE 1912

VINS. — Durant el dit mes Espanya va enviar a Fransa per les diferentes Duanes de la república 83,805 hectòlitres de vins ordinaris y 2,406 de licor, que sumen en conjunt 86,211 hectòlitres En el mateix mes de 1911 nostra importació fou de 60,787 hectòlitres. lo que dona una diferencia a favor de setembre de 1912 de 25,424 hectòlitres.

El consum francès de vins espanyols fou durant dit mes de 57,812 hectòlitres, que afegits als 571.639 dels set mesos anteriors sumen 629.451 hectòlitres, valorats en 26.132.000 frs.

Italia durant l'esmentat mes importà 220 hectòlitres contra 398 que va enviar en el mateix mes de 1911.

Al consum francès hi passaren durant el mes de setembre d'aquest any, 781 hectòlitres de vins italians; mentres que'l dels espanyols pujà, com hem dit, a 57,812 hectòlitres.

Argelia importà a Fransa en el mes susdit 252,043 hectòlitres de vins ordinaris y 487 de mostos frescs y misteles.

Tunis importà 11,227 hectòlitres.

Turquia ha importat en el citat mes de setembre 240 hectolitres de vins de licor.

D'altres paisos s'importaren 22,385 hectòlitres de vins ordinaris y 7,945 de vins de licor.

OLIS.—Durant l'esmentat mes arribaren d'Espanya 487,900 kgrms. d'oli. En el mateix mes de 1911 varem importar 000,000 kilògrams o sigui 0'000,000 menus que en setembre de 1912.

El consum dels nostres olis a Fransa durant dit mes d'aquest any fou de 489.900 kilògrams.

Italia durant l'esmentat mes importà 227,200 kilògrams.

FRUITES.—L'importació de nostres fruites a Fransa durant el mes de setembre de 1912, ha estat de 2.256,000 kilògrs.

En el mateix mes de 1911, l'importació fou de 1.495,900 kilògrams, resultant una diferencia a favor de setembre 1912, de 1.310,000 kilògrs.

ARRÓS Y LLEGUMS (verdes y seques).—La seva importació va esser durant el mes de setembre de 1912, de 388,000 kilògrams.

SAFRÁ.—En el mateix mes també entraren a Fransa 4.600 kilògrams de safrà.

En resum dels datos que acabem de consignar se'n desprèn que, comparada nostra importació de sebre. de l'any 1912, amb la del mateix mes de 1911, resulta: que ha aumentat en vins 25,424 hectòlitres, y ha aumentat en olis 000,000 kilógrams y ha aumentat en fruites 760.100 kilógrams.

El valor total de tots els productes espanyols importats a Fransa, durant els set mesos de aquest any s'eleva, segons la manera de calcular les estatístiques franceses, a francs 100.796,000 y els productes francesos exportats a Espanya ascendeixen a 96.399,000 francs, resultant un benefici a favor d'Espanya de 64.397.000 francs.

CETA. — Per aquest port han vingut d'Espanya durant el mes de setembre últim, 13,360 hectòlitres de vins ordinaris y 31 de licor y misteles. Havent passat al *consum* 13.417 hectòlitres.

PREUS DE PRODUCTES AGRÍCOLES ESPANYOLS Y ALTRES EN LES PLASSES DE CETA Y MARSELLA

Olis: els 100 kilograms, Borges, de 150 a 160 francs; Aragó, de 160 a 180; Andalusia, de 135 a 145. Tortosa, de 145 a 150.

Alcohols: de vi, bon gust, de 125 a 130 francs, hectòlitre; de brisa, de 95 a 100; Nord, de 00 a 00; Nord extraff, de 58 a 60; d'industria. de 00 a 00; cognac, de 00 a 000.

Sucres: de 70 a 72 francs els 100 kilogs.; cristallisats, 64 a 66; *en entrepot*, de 44 a 45; borda, de 35 a 36; en brut, blancs, de 29 a 33; rojos, de 26 a 28.

Fruites: peres, de 25 a 35 francs; prèssecs, de 00 a 00; raím, de 30 a 35; pomes, de 25 a 35; albercocs, de 00 a 00; cireres, de 00 a 00; magranes, de 00 a 00 el mil; llimones, de 40 a 50 el mil; taronges, de 35 a 40 francs; mandarines, de 70 a 80; melons, de 4 a 6 dotzena.

Fruites seques y llavors: ametlles d'Alacant, de 000 a 000; de Cartagena, de 000 a 000; de Mallorca, de 115 a 120; amb closca de Tarragona (mollar), de 120 a 130; de Cartagena, de 100 a 110; avellanes de Tarragona, de 165 a 170; ab closca, de 70 a 75; panses de Màlaga, de 8 a 14 francs la caixa de 10 kilos; de Dènia, de 70 a 75 francs els 100; cireres seques, de 150 a 200; figues, de 40 a 42; pinyons, de 210 a 215; cacauets, de 00 a 00; anís de Màlaga, de 90 a 95; comins de 00 a 00; escaiola, de 34 a 38.

Llegums (verdes y seques): ceves, de 14 a 16 francs; alls de 65 a 70; patates; de 00 a 00; noves de 12 a 14, llantíes, de 20 a 28; mongetes, de 20 a 35; pèsols, de 00 a 00; faves, de 00 a 00; tomàtecs, de 15 a 20.

Forratges: herm, de 8 a 9 francs; aufals, de 8 a 9'00; palla, de 4 a 5; garrofes, de 00 a 00; segó, de 12 a 18 els 100 kilograms.

Suros: els mil, superfí, de 50 a 60 francs; fi, de 40 a 50; ordinari, de 35 a 40.

Varis: safrà, de 120 a 130 francs kilo; pebre molt, dols, de 100 a 150 els 100; mares de vi, de 25 a 35; el grau d'acid tartàric, de 1'00 a 1'05, tartà en brut, de 00 a 00; el grau de bitrartrat; de 0'00 a 0'00.

VINS ESPANYOLS A CETA

Alacant, de 13 a 15 graus, de 00 a 00 francs hectòlitre; Alacant, de 11 a 12 id. de 31 a 33 id.; id.; Benicarló, de 11 a 12 id., de 31 a 33 id., id., Catalunya, de 10 a 12 id.; de 00 a 00; Priorat, de 11 a 12 id., de 00 a 00; Tarragona (Vendrell), de 12 id., de 00 a 00; Utiel (tipo Aragó), de 10 a 12 id., de 31 a 33; Valencia, de 10 a 12 id., de 30 a 32; Valencia, rosat, de 12 id.; de 32 a 34; Vinaròs, de 10 a 12 id., de 31 a 32; Moscatell (9 a 10° licor), de 15 id., de 00 a 00; Mistela blanca (9 a 10°(licor), de 12 a 15 id., de 00 a 00; Mistela rosja 9 a 10° licor) de 12 a 15 id., de 00 a 00; Vi blanc sec de Valencia, de 11 a 12 id., de 30 a 32 Vi blanc de la Manxa, de 11 a 12 id., de 30 a 33 Vi blanc de Catalunya, de 10 a 12 id., de 30 a 32 de Xerès y Màlaga. ordinaris y superiors, de 50 a 250 francs.

Ceta, 31 octubre de 1912. — El director de l'Estació, *Lluis Arizmendi*.

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE, 23. - BARCELONA

Negociém el cupó Amortissable cinc per cent venciment 15 Novembre. Paguem el cupó número 18 de les Accions Foment d'Obres y Construccions.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 tel.

URALITA ROVIRALTA

PERA TEULADES

ECONÓMIC - INCOMBUSTIBLE - LLEUGER - ETERN

Demàninse mostres, Catàleg y Pressupostos

ROVIRALTA & C.º, ENGINYERS

Plassa Antoni López, número 15, principal.—Telèfon, número 1,664

Direcció telegràfica y telefònica: "URALITA" - Barcelona

Gran Diploma de Honor y 10 Medallas

RELOJ ORIÓN AFINACIÓN CRONOMÉTRICA

VÉNDESE EN LAS RELOJERIAS

MEDICAMENTS

EMERIN

SANG - URINARIES

Els **Confits Emerin** donen a les malalties urinaries l'estat normal, treuen y calmen instantàniament la cuissor y la freqüencia de orinar. els únics que curen radicalment les ***Estreteses, Prostatitis, Cistitis, Catarros, Càlculs, Incontinencia de orina,*** etc. Una capsa de ***Confits Emerin,*** amb la deguda instrucció, pessetes 4'50.

El ***Roob depuratiu Emerin,*** immillorable reconstituient y refrescant de la sang, cura completa y radicalment les infeccions y totes les seves conseqüencies; ***dolors dels òssos, taques de la pell, herpetisme, raquitisme, neurastenia, diabetes, paràlisis, cefalalgia, dispepsia, atonia, debilitat de la vista, palidesa dels teguments, descoloració de les ungles, dolors de cap, neuralgies facials, palpitacions del cor, sofocació, digestió difícil, dificultat dels treballs intelectuals y musculars, laxitut, insomni, deliri, alucinació, infló, edema,*** etc. Un frasc de ***Rob depuratiu Emerin,*** amb la deguda instrucció, pessetes 3'50.

De venda a Barcelona: Centre d'Especialitats Farmacèutiques, Pelai, 9; Passatge del Crèdit, 4; Rambla de les Flors, 4; Farmacies: Rambla del Mig, 17; Princesa, 1; Escudellers, núm. 75; Droguerias: Rambla de Catalunya, 66; Moncada, 20; Rambla de Catalunya, 36; Moncada, 21.

PERE COROMINAS

LA VIDA AUSTERA

EDICIÓ POPULAR

— 5.000 —

2 PESSETES

ESTÁ EN VENDA EL TERCER MILER

FÁBRICA DE VELS - MANTELLINES - TULS - SEDERÍA - GENRES DE PUNT

A L'ENGRÒS Y DETALL

FRANCISCO DE A. PLANAS

RONDA DE SANT PERE, NÚMERO 15 (ENTRE PASSEIG DE GRACIA Y PLASSA DE URQUINAONA)

ARTICLES DE TEMPORADA DE SUPERIOR CALITAT A PREUS D'OCASIÓ

David Ferrer & Companyia - (S. en C.)

CALOR Moderns radiadors de vapor per gas.

FRED... Màquines frigorífiques y pera fer glas

FOC..... Bombes y material pera bombers.

AIGUA Instalacions pera aixecarne.

Carrer de Corts, núm. 586 - Barcelona.

Les Mancomunitats en el Congrés

Conferencia pronunciada a la Sala Imperi, per en

PERE COROMINAS

editada per EL GALL

Se ven en aquesta Administració. --- Preu 15 cènts.

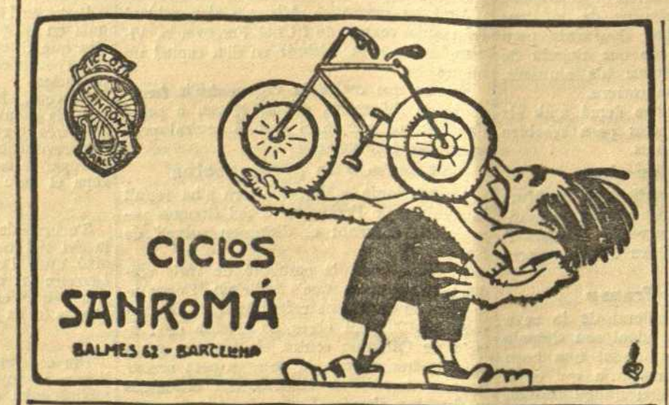

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 5 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70, entresol, primer

S'ha posat a la venda la

LÁMPARA IRROMPIBLE

RAY

Rambla de les Flors, núm. 16

DINER en 2.ª hipoteca, usufruits y parts indivises, y sobre generes, pianos, carruatges y toa garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entresol.

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors desde'l 3 per 100 anyal, en lletres, proprietaris, industrials y comerciants desde'l 1'25 per 100 al mes.

Herpes (Brians)

LA POMADA y ESSENCIA ANTIHERPETIQUES de BOTTA, preparades per Borrell, curen d'una manera prodigiosa els brians y demés malalties de la pell, per larvatas des que siguin. Són tan grans les virtuts d'aquestes remeis, que s'han curat amb ells persones que tenien molt arrelats els brians y que cada estiu tenen de pendre banys d'aigües salfroses, sense lograr curarse.

Unic dipòsit: Farmacia Borrell, COMTE DE L'ASSALT, NUMERO 54 cantonada al carrer de Sant Ramón.

Llegiu això atentament

Les pertorbacions de la circulació

L'artritisme

Seria un molt gros error creure que s'hauria d'emplear el DEPURATIU RICHELET quan apareguessin les manifestacions externes (malaltia de la pell) degudes a una invasió d'humors a la sang.

El DEPURATIU RICHELET té una acció molt més extensa. En efecte, dona meravellosos resultats en totes les afeccions de l'aparell circulatori, tien aquelles afeccions degudes a les arterias que estan menys flexibles o a la sang que està ja malalta. La seva acció's fa sentir particularment en les persones que tenen més de 45 a 50 anys, quan el cor se fa menys vigorós, les arterias menys elàstiques, produint en aquest moment pertorbacions de la circulació, *congestions, entorpiments, fiebres, sofocacions, inflar de membres*, vértics y síncopes, *mal de cap, reumatismes, dolors de les articulacions, migranyes persistents, pesadesa*, etcètera, etc. En una paraula, totes les manifestacions d'origen artrític.

Per lo que toca a les dones arribades a l'edat crítica suprimeix les pertorbacions moltes vegades gravissimes d'aquest periode difícil.

No sabriem recomanar massa a totes les persones que han patit la de pertorbacions de la circulació, l'ús quasi constant del DEPURATIU RICHELET.

Un follet, en llengua castellana, tractant de les malalties de la pell, serà enviat gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet, dirigirse al senyor

L. RICHELET, 12, Rue Gambetta, a Redàn (Fransa)

Barcelona.—SENYORS VICENS FERRER y C.ª, Comers, 60; farmacia y drogueria y la seva sucursal.— SENYORS FILLS DE J. VIDAL Y RIBAS, Moncada, número 21, farmacia y drogueria y les seves sucursals.—DOCTOR ANDREU; Rambla de Catalunya, 66, farmacia.—SENYORS URIACH Y C.ª, Moncada, 20, drogueria; SENYORS RIUDOR Y PARÉS, Porta de l'Angel, 14, drogueria.—D JOSEP SEGALÁ ESTALELLA, Rambla de les Flors, 4, farmacia (Centre de específics).—D VILADOT, farmaceutic.—D. ANTONI SERRA farmaceutic.

IGNASI IGLESIAS

FLORS DE CINGLE

POEMA DRAMATIC
amb chorals y cansons
den Cassià Casademont

Prem: 2'50 pessetes

FENOL COMELERAN

Es el millor desinfectant, antiepidèmic, antihemorràgic, cauterizador e insecticida. El preservatiu més eficas del **CÓLERA - TIFUS - VEROLA, ETC.** Cura tot seguit les cremadures, ferides, panallons, clivelles, sarna, brians, picadures, mossegades, mal de caixal, etc. Vègis el llibret que acompanya a cada frasc. Se ven a totesles farmacies y drogueries. **Dipósit Central: J. Uriach y C.ª Moncada, 20. Barna.**